

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1972. X.11 • Nr. 2016

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

AŠTUONI LIETUVIAI NUTEISTI VILNIUJE

Vilniaus teisme kaltinamųjų suole atsidūrė aštuoni 17 - 24 metų Kauno jaunuoliai, kurie Romo Kalantos susideginimo sujaudinti ir vietos administracijos provokaciniu elgesiu pasipiktinę, dalyvavo Kauno gatvėse demonstracijose, paskelbė režimui nepakenčiamą šūkį - "Laisvės Lietuvai" ir pagaliau savo akcijoje drąsiai pasipriešino milicijai, net iškviestų karo dalinių jie neišsigando ir

BUVO TEISIAMI AŠTUONI IR VISI AŠTUONI NUBAUSTI. TEISMAS NEGARSINAMAS, PATYS NUSIKALTIMAI APRIBOJAMI. POLITINIAI MOTYVAI NUSLEPIAMI. KALTINAMIEMS JAUNUOLIAMS PASKIRTI KALĖJIMO TERMINAI RODO, KAD BYLA PAVERTČIAMA NEŽYMIU "CHULIGANŲ" NUBAUDIMU.

toliau kėlė riaušes.

Jų nusikaltimai aiškiai politinio pobūdžio. Bet bolševikiniam režimui rūpėjo būtinai šią bylą ir visą Lietuvos pasipriešinimo akciją visomis priemonėmis užtušuoti. Kremliaus valdovams reikėjo šią bylą paversti eiliniu jau-

nuolių, kažin kokių "chuliganų" nereikšmingu išsišokimu.

O tikrumoje buvo plataus masto politinė demonstracija. Kauno gatvės buvo pilnos žmonių, gatvių viduriu ėjo demonstrantų suglaustos gretos, nuolatos girdėjosi

šauksmai - Laisvės, laisvės Lietuvai! Milicija ir kareiviai demonstrantus daužė ir mušė be jokio pasigailėjimo, į demonstrantų eiles paleisdavo motociklus ir daug žmonių sužeidė. Kiek asmenų nukentėjo, kiek buvo areštuota, tikrų žinių nėra. Dabar

Vilniuje vyko tik parodomas teismas, kurio provokacinis tikslas aiškus.

Vakarus pasiekia bolševikų išcenzuruotos šykščios žinios, tik menkos nuotrupos apie teismą.

Tuo tarpu, apgailestaudami, galim patiekti tik keletą nubaustųjų vardus: Ši paslaptis ne bus išsaugota, savo laiku viskas paaiškės.

Po trejus metus kalėjimo gavo Vytautas Kaladė, Antanas Kačinskas, o Kazys Grincevičius 2 metus. Studentė Urbonaitė nuteista tik vieniems metams kalėjimo. Tikimasi, kad netrukus bus gauts pilnesnės žinios ir jos bus paskelbtos vėliau.

K A L B A P A B Ė G Ė S T E I S Ė J A S

LAISVĖS TRIOŠKIMAS

Trečiadienį, spalio mėnesio 4 dieną, JAV amerikiečių ir lietuvių spaudos atstovai turėjo progą susipažinti su adv. Zigmo Butkaus šeima, kuri neseniai pabėgo iš okupuotos Lietuvos. ALT'o pastangomis Pick-Congress viešbutyje, miesto centre, buvo suruošta spaudos konferencija amerikiečių spaudai su Butkais. Didelio dėmesio sulaukė laisvės ištroškusieji žmonės. Penktas kanalas (NBC), Chicagoje, net du kartus pavaisdavo Butkus. "Chicago Daily News", "Chicago Tribune" ir "Chicago Sun-Times" dėjo straipsnius su nuotraukomis apie Butkų pabėgimą. Vėliau tą dieną, ALT'o būstinėje buvo suruošta spaudos konferencija lietuvių spaudos atstovams.

Kelias į laisvę buvo sunkus. Butkų šeima trejis metus ruošėsi pabėgimui. Šeima keliavo įvairiomis priemonėmis iki pasiekė amerikiečius ir paprašė

politinių pabėgėlių globos. Amerikos pareigūnai jų teises respektavo ir, Butkai atsirado Chicagoje pas gimines.

Spaudos konferencija lietuviams atidarė VLIK'o pirmininkas dr. K. Valiūnas. Dr. Valiūnas išreiškė

pasididžiavimą kad lietuviai sugebėjo apgauti bolševikinius agentus. Tai dar vienas svarbus įrodymas, kad lietuviai trokšta laisvės. Dr. Valiūnas sveikino naujai atvykusius lietuvius. Toliau kalbėjo dr. K. Bobelis, ALT'o pirmininkas

kviesdamas visus lietuvius būti broliais ir seserimis naujai atvykusiems.

Paskiau, spaudos atstovai tiekė klausimus Butkams:

Ar užsienio spauda, radija pasiekia gyventojus ok. Lietuvoje? Vakary radijo programos lietuvių Nukelta i 15 psl.

BUTKŲ ŠEIMA SPAUDOS KONFERENCIOJ PICK-CONGRESS VIEŠBUTYJE CHICAGOJE. Iš kairės adv. Zigmas Butkus, sūnus Rimvydas, žmona dr. Danutė Butkienė, dukros Loreta ir Raimonda.

Foto V. Noreikos.

• Į ŠVEICARIJOS bankus atgabenti stambūs aukso transportai. Tų žinių pakako, kad aukso kaina žymiai sumažėtų. O greta to pakilo Amerikos dolerio vertė. Doleris ir vėl tapo pagrindinė pasaulio valiuta. Sovietai priversti didesnius kiekius aukso išgabenti į užsienį, nes jiems reikia mokėti už perkamus Amerikoje ir Europoje javus. Chruščėvo laikais vakarus pasiekdavo aukso 200 iki 500 milijonų dolerių vertės auksas, o jau pernai buvo vakaruose parduota šimto milijonų vertės aukso.

• TRAUKINYS tarp Montrealio ir New Yorko vėl pradeda reguliariai kursuoti. Kadangi šis traukinys eina vingiuotu keliu, tai kelionė iš Montrealio į New Yorką užtrunka iki 12 valandų.

LENKIJOS LIETUVIŲ ATVEJIS

Patyrusieji asmenys apskaičiuoja, kad po šio karo į Lenkiją pateko nemažiau dešimties tūkstančių lietuvių. Tai nebuvo vargšai, mūsų senosios tėvynės nuskriaustieji, kurie būdavo priversti apleisti gimtąsias vietas ir ieškoti tos paprastos kasdieninės duonos. Tai buvo nepriklausomybės laikais išaugę ir tautiniu požiūriu tvirtai subrendę lietuviai, kuriems buvo griežtai nepriimtina rusų bolševikų okupacija. Tai buvo, žinoma, tokie patys lietuviai, kurie štai patekė į kitą šalį, sudaro bendrines organizacijas, pagal savo išgales ugdo lietuvišką kultūrą ir meną. Jų darbas, kaip mes žinome, didžiuojasi ir dabartiniais laikais Lietuvoje gyvenantieji lietuviai, įvertindami jų pasiekimus ir jų darbų reikšmę bendrai lietuvių kultūrai.

O kas gi atsitiko su tais lietuviais, kurie pateko į Lenkiją, ten jau išgyveno greit ketvirtadalį šimtmečio?

Varšuvoje sėdėjo, kaip jis pats save vadindavo "litvinas" Pilsudskis. Tada kentė ir valtojo Vilnijos lietuviai. Jų skriaudos aprašytos ir pakankamai apibūdintos. Mokyklų neleido, spaudą varžė, draugijas uždarinėjo net lietuviškų vaidinimų neleidavo. Tais laikais būta aiškaus tikslo nutautinti mūsų žmones.

Odabar ar buvo Gomulka, ar jo vietą užėmė Gierkas su Cyrankievičium, atrodo, daug kas nepasikeitė. Sunku surasti stambesnius skirtumus Lenkijoje atsiderėjusiems lietuviai, kaip ir anais laikais iki paskutinio laiko neturėjo savo periodinio leidinio. Ar jie nepajėgė. Atrodo, kad būtų galėję kokią nors leidinių suorganizuoti. Buvo arba neperiodiniai, arba tik retai pasirodantieji laikraščiai. Dar Punske jiems pavyko mokslinti jaunimą lietuviškoje dvasioje ir suorganizuoti tautinius ansamblius. Bet kitur nėra beveik nieko.

Tiesa, dabartinė Varšuvos valdžia pademonstruoja "solidarumą" lietuviams.

2 psl.

KODĖL SOVIETAMS TRŪKSTA MAISTO

Užsienio laikraštininkai kurie šiuo metu gyvena Maskvoje, savo išpuodžiurose mini, jog net Maskvoje esančios neramios nuotakos. Sakoma, kad Maskvos gyventojai susirūpinę, kaip jiems seksis išsimaitinti ateinančią žiemą. Esama įvairių gandų. Jau dabar maskviečiai stengiasi sudaryti atsargas, kai kurios šeimininkės perka miltus, kai tik jų gali gauti.

BULVIŲ TRŪKSTA

Nuostabu, kad bulvių trukumas jau dabar jaučiamas. Prie maisto krautuvių rytais susirenka didžiulės eilės. Dažnai taip pasitaiko, kad per porą valandų visos bulvės išperkamos ir daugelis nesėja jų gauti.

Bet tai politika. Tai parodomieji žygiai. Okasdienė tikrovė kitokia. Pagrindinė šovininė politika pasilieka tvirta ir nepajudinama. Ir šiandien, pasirodo, kai kam rūpi lietuvių nutautinti.

Tad šiandien tie asmenys kurie aplankė Lenkiją ir pažino lietuvių būklę, sako kad 99% tų lietuvių jau sulenkėjo. Jau vengia kalbėti lietuviškai, jau savo jaunąją kartą auklėja lenkiškoje dvasioje. Umu laiku degte sudegė tūkstančiai lietuviškų šeimų. Jų ir pėdsakų greitai nerasiame, nes ten dabar mažoje pakeisti pavardės, ne Motiejūnas, o Macejaszek, ne Kiškis, o Zajaczkowski.

Amerikos lietuviai turi stiprius fondus, turi organizacijas ir energingus veikėjus. Kažin, ar visada pinigai ir energija nukreipiami tinkama kryptimi. Ar neverta pagalvoti apie bėdos būklėje atsiderėjusius Lenkijos lietuvius.

Atrodytų, kad šovininiai laikai jau dingę praeityje, kad metas akivaizdoje naujų žiaurių bandymų atskiroms tautoms susiprasti. Bet dar neišbaigtos tos, anot, Vilniaus spaudoje vis minimos, "atgyvenos".

Kada bus kieno nors galvojama apie Lenkijos lietuvius, nereikėtų užmiršti, kad tai brangūs tėvynainiai, kokių ne tiek jau daug turėjome ir turime.

Nors tuo tarpu miltų yra pakankamai, bet elliniai piliečiai nepasitiki pažadais, kad miltų trukumo ne bus. Net partijos laikraštis Izvestija "rado reikalingą stambiomis raidėmis išspausdinti "Duona ateina iš rytų". Bet paprastai piliečiai, paskaitę panašius raminančius pranešimus dar labiau susirūpina. Gyventojai kažkodėl laiko tai įrodymu, jog maisto krizė artinasi.

MIESTŲ GYVENTOJAI Į

PAGALBĄ

KOLCHOZNIKAMS

Daugumoje laikraščių plačiai rašoma apie maisto reikalus, kaip pavyzdžiui apie bulvekas Gudijoje. Kolchozams teikiama pagalba, siunčiamos studentų ir pensininkų brigados į kaimus. Darbininkai ir inteligentai verčiami šeštadieniais ir sekmadieniais važiuoti į kolchozus bulvių kasti.

KAS KALTAS?

Bet paaiškėja grynai sovietinis reiškinys: - "Visa bėda, rašo tos pačios "Izvestija", kad nėra vagonų bulvėms gabenti į miestus. Tūkstančiai centnerių bulvių pusta laukuose ir laukia vagonų. Skelbiama, kad, girdi, penki šimtai vagonų paskirti bulvėms gabenti. Bet pasirodo, kad tai tik popieriuje, o tikrumoje vagonų nėra. Laikraščių skiltyse smulkiai aprašinėjama kiek reikia kur vagonų ir kiek jų yra tikrumoje. Pasirodo didžiausias skirtumas.

Tada prasideda kaltininkų medžiojimas. Visi kaltinami.

KAS DEDASI LIETUVOJE

Čia neatsilieka ir Vilniaus "Tiesa". Rašoma: "Pastaruoju metu gana sparčiai parduoda bulves valstybei Vilniaus, Kauno, Elsiškių, Kaišiadorių, Šilutės ir Jonavos rajonų ūkiai, įvykdę po 25-27 procentus valstybinio pardavimo plano, įskaitant ir užduotį.

Kelia susirūpinimą padėtis Pasvalio, Biržų, Joniškio, Plungės, Šakių, Jurbarko, Ignalinos, Kėdainių, Mažeikių, Pakruojo, Tauragės ir Šilutės rajonuose. Čia nukasta nemažai bulvių, tačiau pardavimo valstybei planai įvykdyti vos 0,8-10 procentų.

Šiais metais iš gyventojų numatyta supirkti žymiai daugiau bulvių, negu pernai. Tačiau šis darbas kai kuriuose rajonuose vos pradėtas. Lietkoopsajungos supirkimo organizacijos iki šiol nepatenkinamai organizavo bulvių supirkimą iš gyventojų, todėl Šilalės, Jurbarko, Raseinių, Zarasų, Molėtų ir kai kuriuose kituose rajonuose tesupirka vos 1-20 tonų bulvių, namų, tuo labiau, kad ir bulvės. Šitokia padėtis niekuo nepateisina individualiuose gyventojų sklypuose neblogai užderėjo, žymiai padidintos bulvių supirkimo iš gyventojų kainos".

NEPRISTATO KITOMS RESPUBLIKOMS

Komunistiniai varovai nesigėdina skelbti, kad pavergtos Lietuvos gyventojai neskuba bulvių pristati kitoms respublikoms. Tapat "Tiesa" rašo: "Nepatenkinamai teikia bulves kitoms respublikoms Kapusko, Vilniaus, Ignalinos, Kėdainių, Joniškio, Plungės, Tauragės, Alytaus ir Anykščių rajonai (įvykdyta tik po 1-10 proc. numatytos užduoties). Molėtų, Jonavos, Širvintų bei Ukmergės rajonai bulvių pardavimo valstybei planus bei užduotis įvykdė 25-16 procentų, tuo tarpu kitoms respublikoms jų nepateikė".

Aplamai Maskvoje susirūpinta dėl šių metų derliaus sėkmingo suėmimo. Žiemkenčių javų derlius buvo daug blogesnis, kaip

kitais metais. Vasarojaus, nors ir ne toks prastas derlius laiku nenuimtas. Mašinų trukumas, transporto negerovės sutrukdė laiku sudoroti esamą derlių. Blogiausia, kad tik trečdalis Sibiro derliaus esąs nuimtas. Ypatingai gilios provincijos laikraščiai desperatiškai šaukia: - Turim laimėti kovą dėl derliaus". Centrinėje Rusijoje dėl perdidelių karščių bulvių derlius žuvo. Sovietų radio ir televizija kreipiasi į gyventojus - nesusiprkinėti maisto atsargų. Bet vis tiek prie maisto krautuvių pirkėjų eilės nemažėja. Pačių sovietų žiniomis Baltijos respublikose, taigi ir Lietuvoje, maisto pakaktų. Bet kas bus, jeigu esamos atsargos bus išgabentos į Rusijos gilumą?

RYTŲ VOKIEČIAI NEGALĖS IŠVAŽIUOTI Į VAKARŲ

Po 4 mėnesių pasitarimų susitarta, kad Rytų Vokietija išleis Vakarų Vokietijos kiekvieną padavusį prašymą gyventoją, bėgyje 3 mėn. 8 kartus, pasimatymams su giminėmis gyvenančiais Rytų Vokietijoje. Leidimai bus išduodami greit ir visiems Vak. Vokietijos gyventojams.

Bet Rytų Vokietijos gyventojai, kaip ir anksčiau negalės įvažiuoti į Vak. Vokietiją.

● Spaudos pranešimu laukiama, kad netrukus tarp Egipto ir Sovietų Rusijos gali prasidėti nauji pasitarimai dėl santykių pagerinimo.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$7.50, visur kitur - \$8.00. Rėmėjo prenumerata - \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

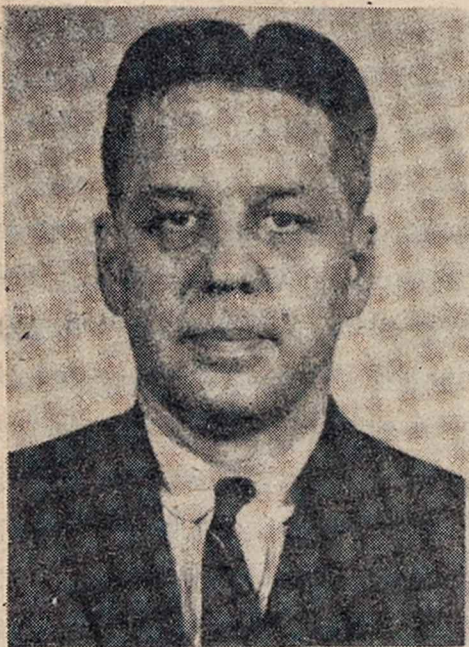
Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonei. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

REDAKTORIUS J. PETRĖNAS

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Petras Rauduvė, subtilus grafikas, žinomas ir vertinamas jau senai, dabar gyvena Vilniuje ir kūrė. Šiemet jis sulaukė 60 metų amžiaus ir ta proga buvo suruoštas jo kūrinių paroda. Rauduvė Adomo Galdiko mokinys, baigęs Kauno meno mokyklą 1937 metais. Jis palaiko Lietuvoje subrendusias meno tradicijas ir savo grafiniuos darbus didele meile vaizduoja Lietuvos gamtą.

• Dr. Pranas Zundė skaitys paskaitą Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavime

Solistas Arnoldas Vokė, operoje "Figaro vestuvės" Los Angeles teatre.

• GEN. RAŠTIKIO atsiminimų 3 - čias tomas atiduotas riškylon. Knyga pasirodys lapkričio pradžioje. Leidžia Akademines Skautijos Leidykla. Daugiau žinių atskirama skelbime.

Juozas Stankaitis su savo partneriu Paul A. Menard vadovauja DLK Vytauto klubo būdui Montrealyje, rengiamiesi jį išlaikyti lietuvių rankose. J. Stankaitis aktyvus lietuvių veikėjas. Jis remia spaudą ir neseniai pirkė NL b-vės penkis šerius, tuo būdu paremdamas sunkų spaudos darbą. Jis pageidauja, kad lietuvių palaikytų ryšius su Vytauto klubu, kuris yra populiarius vietinės publikos tarpe ir gausiai lankomas.

TEISĖJAS PABĖGO IŠ LIETUVOS

Komunistų partijos buvęs narys, teisėjas Lietuvoje, dabar pabėgo nuo komunistų ir jau atsikūrė Chicagoje. Šio nepaprasto pabėgėlio vardas - Zigmas Butkus. Jis būdamas komunistų partijoje jau trejetą metų, planavęs savo pabėgimą. Jis turėjo Chicagoje spaudos konferenciją ir pareiškė, kad pastaraisiais metais bendra padėtis Lietuvoje sunki ir beviltiška. Tuo tarpu neskelbiama, kaip jam, jo žmonai ir trejetui vaikų pavyko iš Lietuvos pasprukti.

PARAMOS KREDITO KOOPERATYVAS PRANEŠA

kad nuo š. m. spalio 1 dienos padarė sekančius pakeitimus:

Už dviejų metų terminuotus indėlius bus mokama 6% (vietoj 6 1/2%) ir atidaroma nauja 3 metų terminuotų indėlių s-ta iš 7%. Esantiems term. indėliams naujas palūkanų procentas bus mokamas pasibaigus terminui.

Taupomų (savings) sąskaitų palūkanos (6%) skaičiuojamas nuo mažiausio mėn. balanso. Palūkanos prirašomos du kartus į mėtus už pilnus išlaikytus mėnesius.

Dešimties centų (10¢) mokestis už išrašytus Paramos čekius panaikinamas.

Taupykit ir skolinkitės Paramoje.

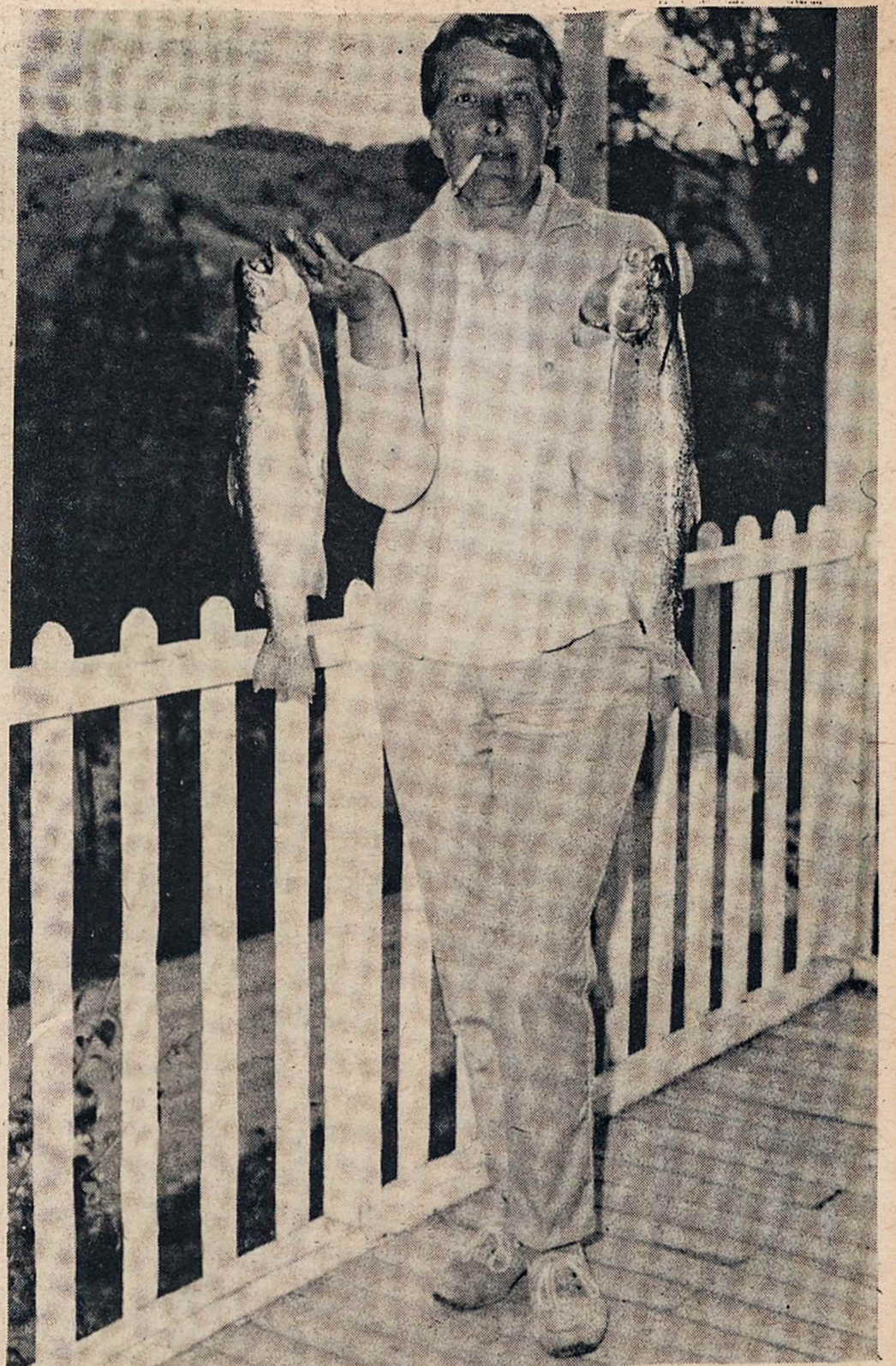
Su pagarba,
PARAMA (TORONTO)
CREDIT UNION LTD.

S. Grigaliūnas
Vedėjas.

• "LIETUVA" - Chicagoje veikianti lietuvių filatelistų draugija rengiasi paminėti 50 metų Lietuvoje įvestos lito valiutos sukaktuves. Lietuvių kultūros Balzeko muziejuje rugsėjo įvyksta sukaktuvinė numizmatinė paroda. Parodoje tarp kitko bus išstatyta serija pašto ženklų, kurie buvo išleisti paminėti Lietuvos "de jure" pripažinimą 1922 metais.

Aldona Stempužienė
Dalyvaus lietuvių operos solistų koncerte Clevelande, spalio 14 d.

Mūsų laikraščio skaitytoja Australijoje M. Vilkaitienė gerai moka žvejoti. Vaizde matome ją su svarių laimikiu.

MIRĖ STP. DARIAUS SESUO

Liepos 27 d. Lauderdale, Floridoje, mirė garsaus lakūno Stepono Dariaus sesuo Konstancija-Kotryna Stulpinienė.

K. Stulpinienė savo santaupomis prisidėjo organizuojant "Lithuanikos" skridimą į Lietuvą.

VEIKALAS SUVAIDINTAS PENKIS ŠIMTUS KARTŲ

Šiaulių dramos teatras jau daugiau kaip 500 kartų suvaidinę V. Rimkevičiaus

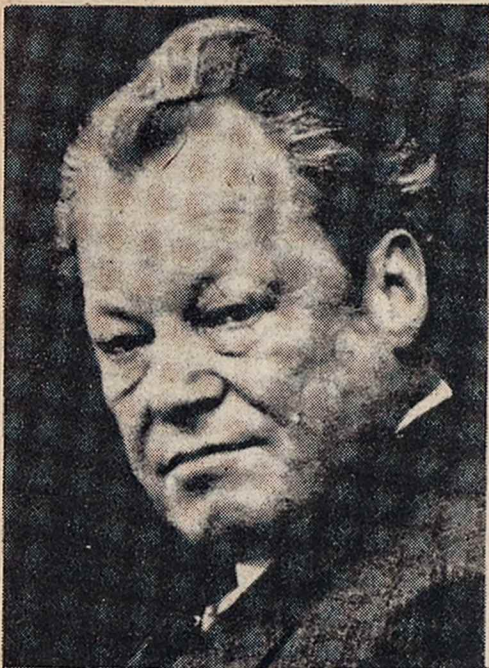
trijų veiksmų dramą "Girių kirtėjai".

Tuo veikalu šiauliečiai pradėjo savo gastroles Vilniaus Akademiniame teatre.

Šiauliečiai, be to, dar rodysią baltarusio A. Makojonoko tragikomediją "Užguitas apaštalas", Ž. Anuilo (prancūzo) "Euridikę", V. Delmaro dramą "Paskutinis valsas" ir mažiesiems žiūrovams S. Maršako pasaką "Katės namai".

PARODOS RENGĖJOS NEW YORKE. Sėdi iš kairės: M. Ulėnienė, S. Kačinskienė, M. Žukauskienė, Br. Murinas, P. Ivašauskienė, J. Gerdvilienė; stovi: M. Noreikienė, J. Vytuvienė, S. Skobeikienė, G. Kulpienė, V. Sileikienė.

BRANDT & BARZEL

Vakarų Vokietijos rinkimai vyks lapkričio 19 d. Kova dėl valdžios vis aštrėja. Die Welt - populiarius vokiečių laikraštis skelbia, kad W. Brandt, jeigu pralaimėtų rinkimus, tai pasirengęs apleisti Vokietiją. Jis tačiau tebėra populiarius. Užsienio politika, santykiai su Rytų Vokietija, Rusija, Lenkija, o pagaliau ir su komunistine Kinija, viskas laikoma jo plusu. Bet Brandtas pastaruoju laiku labai nervingas, neseniai spaudos konferencijoje jis buvo išvestas iš kantrybės. Der Spiegel skelbia žinias, kad Brandto vyriausybės narių tarpe buvo įsivėlusios korupcijos. Brandtas tai pripažino ir pareiškė, jog savo laiku tie nusikaltimai bus išaiškinti.

Brandto didžiausias oponentas krikščionių demokratų vadas Barzel nėra populiarius, jo kalbos pilnos statistikos duomenų, nuobodžios. Bet jo partija tiksliai organizuota ir kiekvienoje net mažoje vietoje turi savo veiklius atstovus.

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ NUSIVILIMAS

Der Spiegel savo straipsnyje pabrėžė, kad visos eilės vakarų pasaulio politikų, Nixono ir Brandto pataikaujanti so-

vietams politika ypatingai pažeidė pavergtų tautų - ukrainiečių ir lietuvių interesus. Tarp kitko minima, kad Kosyginas kalbėdamas su Lenkijos ministru pirmininku, paprašęs nei spaudoje, nei radio pranešimuos nekalbėti apie buvusius Lenkijoje neramumus, kadangi, girdi, Lietuvos žmonių tam tikra dalis supranta lenkiškai, o tai viečia į Lietuvos žmonių nuotaikas. Kremlui Lietuva tuo pavojinga, kad ten vykstantis pasipriešinimas paskatina ir kitų tautų, Kaukazo ir Krymo totorių opozicines nuotaikas.

Amerikoje numatoma, kad bėgyje 5 metų, Sovietai čia pirsks didesnius kiekius grūdų.

Artimiausių 3 mėnesių bėgyje, JAV turi išsiųsti į Rusiją nupirkus 7 milijonus tonų kukurūzų. Tai dvigubai daugiau negu anksčiau buvo numatyta.

• Danijos referendume dėl dalyvavimo bendroje Europos rinkoje gauti tokie rezultatai: 60% pasisakė už įstojimą ir tik 35% prieš.

Vakarų korespondentai pranešė iš Maskvos, kad vykstančios derybos tarp Sovietų ir komunistinės Kinijos dėl pasienio nesutarimų upės Usuri rajone baigėsi tam tikru susitarimu.

Maskva šią žinią paneigė. Oficialūs Kremliaus pranešimai sako, kad pasitarimai dar nebaigti, bet visiems žinoma, kad Sovietai siekia pagerinti santykius su Pekinu.

PEKINO IŠKILMĖS

Kinų Liaudies Respublikoje vyksta 23 metų komunistinio režimo sukurtųjų iškilmės. Iškilmių kalbose pabrėžiama, kad šie paskutiniai metai buvę kraštui sekmingi. Nurodoma, kad Komunistinė Kinija stojusi į Jungtinės Tautos, buvę pasiekti svarbūs susitarimai su Amerikos prezidentu Nixonu ir Japonijos premjeru Tanaka.

Turkijos prezidentas Sadat atvirai spaudos žmonei išpasakojo kaip viskas dėjosi, kad jis nusprendė rusus išvaryti.

Kiekvieną dieną, kalbėjo jis, - aš turėjau pyktis su rusais. Jie man nepasitikėjo, manydami kad aš simpatizuoju amerikams. Jie darė provokacijas ir skelbė, kad aš išduodu Egiptą. Aš lankiausi 1971 m. Maskvoje ir prašiau mums duoti Mig-23. Ten man buvo pasakyta, kad tai neįmanoma, nes Egipto pilotus tektų mokytį lėktuvus valdyti net penkerius metus. Tai buvo, žinoma, nesąmonė. Mūsų karo vadovybė, žinojo, kad tam reikalui pakaktų tik šešių mėnesių. Be to Maskvoje man pasakojo, kad jie bus priversti pasiųsti į Egiptą savo lakūnus, kurie tik vieni gali tuos lėktuvus valdyti. Aš buvau priverstas nusileisti ir man buvo Maskvoje pažadėta, kad tie lėktuvai nedelsiant bus pasiųsti į Egiptą ir mūsų lakūnai bus pradėti mokytį tuos lėktuvus valdyti. Nieko panašaus neįvyko. Vietoje to, mano Maskvos draugai pabandė savo intrigomis mane iš prezidento posto pašalinti.

Sovietų ambasadorius Vinogradovas 1971 metų vasarą pareiškė, kad, sovietų prezidentas Podgorny nori atvykti į Egiptą ir kalbėti dėl mūsų ginklavimo. Visai kitaip jis elgėsi atvykęs, jis iš manęs pareikalavo pasirašyti draugiškumo sutartį. Man šią sutartį pasirašius, jis prisiekdinėjo, kad Mig-23 jau po ketverto dienų bus pasiųsti į Egiptą. Bet man pasirašius šią sutartį, praėjone keturios dienos, bet 8 mėnesiai, o pageidaujamų lėktuvų vis nebuvo. Labai paprastai Podgorny sumelavo. Pernai spalio mėnesyje aš vėl nuvykau į Maskvą.

Podgorny, kurs buvo man davęs garbės žodį, dingo, aš jo negalėjau surasti. Bet Brežnevas ir Kosyginas man davė eilę pažadų. Ir tie pažadai nebuvo ištesėti, jie vis buvo atidėliojami. Aš dar važinėjau į Maskvą šių metų vasario ir balandžio mėne-

SADAT

siuos. Ir vis be jokių rezultatų.

Pagaliau aš parašiau Brežnevui laišką ir patiekiau eilę klausimų. Nurodžiau, kad nuo jo atsakymo priklausys tolimesnė Egipto politika. Tiesa, nors Egipte jau buvo keturi Mig-23, bet egiptiečiai pilotai prie jų neprileidavo, juos kontroliavo rusai. Tada aš parašiau antrą laišką. Tiesos 2 d. sovietų atstovas Vinogradovas pranešė, kad nori mane matyti. Jie įteikė arabiškai parašytą laišką iš Maskvos. Laiške buvo plepama apie draugiškumą, o vėliau puolama Egipto spauda, kuri esanti sovietams nepalanki. Į mano klausimus jokio atsakymo nebuvo. Aš paklausiau Vinogradovo - Ką tai reiškia? Jis sumišęs atsakė, kad tai viskas, ką jis gavo iš Maskvos.

Aš netekau kantrybės, pasiutau ir čia pat pasiktavau savo patarėjui įsakymą: visi sovietų instruktoriai, atvykę į Egiptą, turi mūsų šalį paleisti per 10 dienų. Visus sovietinius įrengimus, kokie buvo Egipte, perima egiptiečių personalas. Visas sovietų turtas, koks buvo Egipte, turi būti mums parduotas arba išgabentas. Tolimesnės derybos su sovietais turi būti atliekamos tik-tai Kaire.

Vinogradovas po to nedelsdamas išvyko į Maskvą. Sovietai Sirijai po to pardavė ginklų 700 milijonų dolerių sumai. Betgi vėliau iš Maskvos buvo gauta žinia, kad sovietai vėl nori derėtis. Aš pasiunčiau ministrį pirmininką sidki, pavesdamas jam pateikti tuos pačius

reikalavimus, kokiuos aš savo laiku buvau patiekęs.

PROFESINĖS ŽURNALISTŲ PASLAPTYS

JAV kongrese bus sprendžiamas pastaruoju metu aktualus profesinių žurnalistų paslapčių klausimas. Spaudos žmonės nori, kad būtų pripažinta jiems teisė neišduoti tų šaltinių, kuriais remdamasis jis skelbia vieno-kias ar kitokias politinio pobūdžio žinias. Tačiau politiniame gyvenime Amerikoje pasitaikė, kad buvo neteisėtu būdu išgautos iš oficialių įstaigų žinios, kurios galėjo būti panaudotos valstybės naudai. Šis klausimas yra labai sudėtingas. Nes iš vienos pusės svarbu gerbti spaudos laisvę, o iš kitos pusės, valstybė turi apsaugoti savo interesus, nuo nesąžiningų asmenų provokacinių žygių. Atstovų rūmų juridinė komisija ši reikalą jau svarstė. Spaudos sluoksniui bando paveikti, kad šis klausimas būtų svarstomas nesku- buotai ir atslogus priešin-goms spaudos laisvei nuotai-koms. Washingtono tuo tarpu yra asmenų, kurie siekia šį įstatymą greitai įgyvendinti nes tokio įstatymo nebuvimas esąs pavojingas valstybiniam saugumui.

Spaudos žmonių tikslas pasiekti, kad ne tik žurnalistai, bet ir knygų autoriai būtų apsaugomi nuo teismo persekiojimo, reikalaujant iš jų išduoti šaltinius, kuriais remdamiesi skelbia savo pilitines žinias.

• Amerikiečių asmeninės pajamos rugplūčio mėnesyje padidėjo 6,9 bilijonais dolerių ir pasiekė bendros sumos 939,8 bilijonų dolerių. Šis padidėjimas surištas su pakilusiais Amerikoje darbininkų uždarbiais.

• AMERIKOJE alkoholiniai gėrimai nuo lapkričio mėn. pabranginami 4-7 centais už kvortą. Alaus ir vyno kainos palieka tos pačios

• NEW YORK TIMES pasisakė, kad šiuose rinkimuose laikraštis palaikys demokratų kandidatą McGoverną.

VILNIAUS DIENA

Lyg perlas karolių virti –
nėj,
Lyg aukso svajonių gran-
dis.
Esi, Vilniau, mūsų tėvynei,
Ir tavo senoji pilis.

Vilniaus Diena sutampa su Amerikos atradėjo Kolumbo Diena. 1492 m. spalio 12 d. Kolumbas atrado Ameriką. O 1892 m., sukačius 400 metų nuo Amerikos atradimo, JAV kongreso nutarimu įvesta metinė šventė.

Vilniaus Diena rišama su spalio 9-tąją prisiminti mūsų kaimynų lenkų Lietuvai padarytos skriaudos ir Vilniaus krašto lietuvių per 19 su virš metų išgyventoms kančioms.

Rašytinė apie Vilnių istorija prasideda tik 13-to šimtmečio pradžioje, kai Gediminas perkėlė savo sostą į Vilnių ir įsitvirtinęs nuo išorinių priešų 1323 m. paskelbė pasauliui, kad Vilnius yra Lietuvos sostinė. Gediminas jau suprato, kad tautos stiprybei, be ginklo jėgos, yra reikalinga dar tauti-

nės buities idėja. Nuo tada Vilnius įgavo tautai lietuvių didžiąją reikšmę. Vilniuje suklestėjo vakarų kultūra, kurią sutvirtino čia tautinis turinys. Į Vilnių pradėjo plaukti geriausi Vakarų Europos menininkai ir statyti gražiausias architektūrines puošmenas: religines šventyklas, mokslo židinius, kultūros paminklus ir prekybos ir pramonės rūmus.

Amžių eigoje dėl Vilniaus yra įvykę daug inirtinių kovų, kuriuose lietuviai atkakliai gynė savo valstybės sostinę. Milžinkapiuose ir bažnyčių rūsiuose Vilniaus kūrėjų ir kovotojų kaulai ir šiandien tebėliūdią apie garbingą ir didingą mūsų tautos praeitį.

Vilnius dar ir šiandien yra vadinamas legendariu miestu. Lietuvos Metraštyje yra apie Vilnių žinia be datos, kuri bandoma priskirti XII-XIII šimtmečiui. Ji mini kunigaikštį Šventaragį. Šven-

taragis pavedęs savo sūnui Gerimundui po mirties jį sudeginti ir palaidoti Neries ir Vilnios santakoje. Sūnus tėvo pavedimą įvykdęs. Po to ši vietą buvusi vadinama Šventaragio slėniu. Joje buvę sudeginti laidojant ir kiti Lietuvos kunigaikščiai bei šiaip kilmingieji. Tokiu būdu Šventaragio slėnis pasidaręs šventa vieta, tarsi pagoniškos Lietuvos priešistoriniu miestu. Be to, čia buvusi pastatyta Perkūno šventykla ir vaidiloms kreviams namai su bokštu, iš kurio jie skelbdavę žmonėms dievų valią. Įvedant krikščionybę 1387 m., šventykla buvusi nugriauta ir jos vietoje pastatyta katedra. Tačiau paskutiniųjų dešimtmečių archeologiniai radiniai Vilniuje savo senumu pralenkia ir apie Šventaragį, ir apie Gedimino sapną legendas. Ištirpus ledynams ir atsiradus miškams bei gausiai augmenijai, Vilniaus vietovėje

pirmieji gyventojai atsirado stambūs gyvuliai ir paskui juos yra sekę medžiotojai ir žvejai. Iš rastų mamuto ir gauruotų raganosių kaulų nustatyta, kad jų čia gyventa prieš 12-14 tūkstančių metų. Atrastieji titnaginiai ir kauliniai įrankiai, akmeniniai glūdinti darbo ir kovos kirviai bei keramikos fragmentai liūdią apie Neries ir Vilnios santakoje bei Gedimino pilies kalne pastovios bepertraukų gyvenvietės atsiradimą, pradedant pirmuoju tūkstančiu prieš Kristų ir buvus vėlesniais šimtmečiais.

Šioje vietoje nėra galimybės išvardinti visas Vilniaus krašto lietuvių lenkų okupacijos metu išgyventas kančias, iš kurių vien tik Bakanauskui falsifikuotas mirties sprendimas nusako okupanto klastą Vilniaus krašte lietuvių sunaikinti: Valikinų valsčiaus, Molių kaime gyveno susipratęs jaunuolis Juozas Bakanauskas; jis skaitė lietuviškus laikraščius ir buvo apylinkės jaunimo vadovas kultūriniame gyvenime. Dažnai pas Bakanauskus lenkų saugumas darė kratas, bet nieko įtartino nerasdamas, vien tik už lietuviškų laikraščių skaitymą, negalėjo išprovokuoti bylos. 1932 m. Juozas Bakanauskas buvo paimtas į kariuomenę. Čia buvo areštuotas, tardomas ir kankinimais, verčiamas prisipažinti prie nebūto dalyko – šnipinėjimo Lietuvai. Kariuomenės teismo mirties sprendimas buvo žinomas iš anksto, kai Bakanauskas, kalėjime būdamas, buvo pakeltas į seržanto laipsnį, nes pagal lenkų kariuomenės statutą eiliniai kariai mirtimi nėra baudžiami. Juozo Bakanausko paskutiniai priešmirtiniai žodžiai: aš mirštu tik todėl, kad esu lietuvis ir prašau Dievą, kad mano mirtis dar daugiau sutvirtintų lietuvių Vilniaus krašte. Galima būtų pradėti gydyti lenkų padarytas lietuviams žaizdas, jeigu patys lenkai neklaidintų pasaulio ir atsisakytų savo imperialistinių kėslių. Lenkai turėtų dabar suprasti, kad praėjo laikas

jiems vis dar savintis mūsų Vilnių, labai lenkai turėtų gera valia visas lietuviškas žemes palikti mums, tame tarpe ir Suvalkų trikampį.

Kazys Veikutis.

SPAUDOS IR RADIO DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Šis suvažiavimas įvyko buvusioje J. Bačiuno Tabor farmoje. Platesnį pranešimą padarė Vyt. Alantas, nurodęs, kad šventimųjų apsupime lietuvių kilmės žmonės tauta nutautinami kaip Lietuvoje, taip lygiai ir išeivijoje. Visoje veikloje, spaudoje, radio ir lituanistinių mokyklų srityje esąs pastebimas menkėjimas. Užsiminęs apie jaunimą, jis palygino jaunuolius su vištos išperėtais ančiukais, kurie plaukia kiekvienas savo kryptim. Jis priminė, kad jau turime tokius lietuvius, kurie yra dvikalbiai ir dviejų kultūrų vaikiai. O kovoje dėl lietuviškos šeimos sulaukiame pralaimėjimų.

Spaudos ir radio darbuotojų suvažiavime dalyvavo JAV ir Kanados spaudos darbuotojai. Tik apgailestaujama, kad stambesnieji laikraščiai į šią konferenciją neatsiuntė savo redaktorių. Laikraščius, girdi, atstovavo tik tai kurie bendradarbiai.

● RYTU VOKIETIJOS leidyklos vertimais iš lietuvių į vokiečių kalbą daugiau susidomėjo po 1963 m. rytų Berlyno leidyklai "Volkund Welt-Kultur nud Forschrift" suradus vertėją Ireną Brewing.

"Lit. ir Meno" savaitraštyje (nr. 23) skelbta, kad per 9 metus Brewing pradėjusi Mieželaičio "Žmogum", išvertė visos eilės lietuvių rašytojų knygų (M. Sluckis, I. Meras, V. Žilinskaitė, V. Sirijos Gira ir kt.). Šiais metais pasirodė į vokiečių kalbą išverstas V. Sirijos Giros romanas "Voratinkliai draikės be vėjo". Kitais metais vokiečių kalba pasirodys "Lietuvių liaudies pasakos", dar Sluckio ir Bieliausko romanai.

Istorinė Gedimino aikštė Vilniuje. Čia Vilniaus Katedros rūmai, čia ant stambeldžių mūro pamato garsioji varpinė. O šiandien Lietuvos istorijos paniekai čia rengiami įamarkai.

PRIEŠ 50 METŲ

P. LELIS

(ATSKIRI EPIZODAI IŠ 1915 LIETUVOS OKUPACIJOS)

VOKIEČIŲ OKUPACIJA 1915 M.

1914 m. prasidėjus karui, rusai su dviem armijom greit įsiveržė į Rytprūsius, kur vokiečiai buvo palikę priedangai tik vieną nepilną VIII armiją, vadovaujamą gen. Priwitz. Visos kitos vokiečių armijos veikė Vakarų fronte. Pirmoji rusų, gen. Samsonovo armija, veikusi iš Lenkijos, turėjo tikslą užkirsti kelią vokiečių pasitraukimui, o antroji gen. Rennenkampfo armija, iš Lietuvos pusės, turėjo smogti iš fronto, užimti Rytprūsius ir padaryti laisvą kelią į Berlyną. Gen. Priwitz išsigandęs apsupimo, norėjo pasitraukti ir įsistiprinti už Vyslos, t. y. užleidžiant rusams Rytprūsius.

Vokietijoje kilo panika – gen. Priwitz buvo pašalintas ir jo vieton paskirtas senas atsargos gen. Hindenburgas su štabo viršininku, pasižymėjusiu prie Liežo, gen. Ludendorfu. Juodu panaudojo rusų apsupimo taktiką. Slaptai atitraukę kariuomenės dalis nuo I rusų armijos fronto ir permetę jas prieš Samsonovą. Iš trijų pusių apsupta II rusų armija buvo sunaikinta, o Samsonovas išnuišminimo nusižudė. Tai vad. Tannenbergo katastrofa. Greit vokiečiai atsigręžė prieš Rennenkampfo armiją, paimdami ją į reples, – šiaurėj iš Karaliaučiaus pusės, o pietuose iš Rastenburgo. Sumuštos I armijos likučiai galvotrukčiais bėgo iš Rytprusių, sustodami

tik prie Nemuno. Suvalkijoje veikusi XX rusų, Sieverso, armija šiek tiek sulaukė vokiečius ir žiemos metu frontas nusistovėjo.

1915 m. pavasarį vokiečiai atsiuntę dar dvi armijas pradėjo stumti rusus iš Lietuvos. Po didesnių kautynių prie Ventos, Dubysos ir Kauno, vokiečių armijos užėmė Lietuvą. Liepos mėn. kaip įsiveržusi lava, užliejo mūsų kraštą nematyti žmonės. Visais didesniais keliais nenutrūkstančiose kolonoseėjo, lingavo, kaip jūra, dulkėmis apnešti, bavarai, švabai, viurtembergiečiai, kuriuos sekė ilgos eilės gurguolių. Protarpiais prajodavo pasipūtę, smailiais šalmais, prūsų generolai su savo štabais, o po to vėl – begalinės kolonos. Visa ta kariuomenė traukė į šiaurės pusę bet į pietus, lyg ji būtų atžygiavusi iš Latvijos. Kelias dienas, su protarpiais, vokiečių kolonos lingavo per kaimus, bet paskiausia atėję daliniai suko į kiemus, sodus, kluonus ir nusimetę savo sunkius krovinius pradėjo šeimininkauti. Jie griebė maistą kas pakliuvo po ranką. Gaudė ir skerdė kiaules, žąsis, vištas – kepė, vivirė ir rijo. Jie jokio dėmesio nekreipė į kaimo gyventojus, verkiančias moteris, kurios maldavo palikti maisto šeimai, vaikams. Kitos dar piktai pasakydavo "raus". Po kelių dienų tie daliniai išeidavo bet ateidavo kiti kurie tą plėšikavimą tęsdavo. Stambesni gyvuliai buvo laikomi ir slepiami miškuose kur juos ganydavo paaugę kaimo merginos – namuose jos bijodavo nakvoti nes vokiečiai jas prievartaudavo. Vieną naktį atėję į mišką kareiviai pasigrobė dvi merginas ir nusivedė – išprievartavo. Buvę kartu keli jauni vyruklai bandė gelbėti jas bet vokiečiui parodžius ginklą visi išsigando ir atstojo. Kaimo žmonės pirmutinių vokiečių labai bijojo. Kariuomenė praėjus ir atsitolinus frontui, krašte liko vokiečių administracija – komendantūros, kreishauptmanai, žandari ir t. t. Žandariai nešiojo pusapvales blėkas, pakabinas

po kaklu ant kurių buvo įspaustas rašas "Militaerverwaltung Litauen". Kai kuriuose kaimuose stovėjo 4–5 raiteliai – prūsai bet jie su žandarais nieko bendro neturėjo. Neturėdami ko veikti jie bendravo su kaimo jaunimu. Vakarų škos ir kaimo baliai be jų neapsėdavo – jie ateidavo nekviesti. Prie miškų gyvendavo dar 3–4 kareiviai, daugiausia Poznanės lenkai, kurie vykdė miškų eksploataciją – samdė darbininkus, kirto mišką ir gaminio anglis. Tie vokiečiai – lenkai labai girtuokliaudavo ir su ūkininkais darydavo miško bižnius. Išdegtas anglis traukiniais išveždavo kažkur, vieni aiškino kad jos vežamos į frontą kareiviams pasišildyti kiti sakė – parako gaminiui. Šimtai darbininkų kirto mišką – gražiausias pušis ir egles degino į anglis. "Skarbavi" miškai labai prarėtėjo. Vokiečių sudaryti kreisai buvo maždaug tokio didžio kaip 5–6 N. Lietuvos valščiai. Mes priklausėme "Kreis Ponewiez" kiti gretimi kreisai buvo "Kreis Schadow" ir Kreis Johanischkele. Gyventojai negalėjo be leidimo važiuoti iš vieno kreiso į kitą. Ūkininkai prie savo vežimų visada turėjo turėti lenteles su užrašų: pavardė, kaimas, kreisas, pav – Viktor Žilys Dorf Skaistogiry, Kreis Ponewiez. Ūkininkai turėjo daug bėdos dėl tų lentelių nes kaimenebuvo kas mokėtų vokieškai "drukavotai" užrašyti. Per atstogas man jas tekėjo "drukavoti" ir uždirbti po ostmarkę už lentelę. Kiti ūkininkai važiuodavo be lentelių ir gaudavo "Straf" 5 markes, nes ant kelių stovėdavo vokiečiai ir tikrinavo. Be leidimo buvo draudžiama pasipiauti gyvuli, susimalti malūne grūdus ir paruošti atliekamą produktą. Papiautą kiaušį ūkininkas vežė sviinti į mišką, nes buvo išdavikų kurie pranešdavo vokiečiams. Grūdus maldavo slapta rankinėmis girnomis kamarose ir vienas šeimos narys stovėdavo prie vartų sargyboje.

VYTAUTAS ALANTAS

KUN. ANTANO STRAZDELIO REGĖJIMAS

(Ištrauka iš Vytauto Alanto knygos "Amžinas Lietuvis")

— Ar ne juokinga, iš tiesų? — vėl prabilo Jaujinis, žinodamas, koks sąmyšis siautėjo Strazdelio dvasioje. — Tu blaškaisi, kaip papūga narve. Būtų pats metas tau apsispręsti, po teisybei, tau nebėra ko ir svyruoti, nes tu jau seniai apsisprendei: tu toks pat maištininkas, kaip ir aš. Juk ar ne tu grasini viešpačiams, kad jau esą prikalta daug plieno ir kad nebėra ta diena, kada jų nebeliksią nė vieno? Ar tai nėra revoliucijos ugningas šūkis? Ar tai nėra šauksmas keršyti viešpačiams? Atseit, ir tu nepripažįsti esamos tvarkos ir šauki vergus sukilti ir įvesti naują, geresnę tvarką. O ar ne tu ir bažnyčiose aukštiesiems hierarchams rodai savo ilgą nosį? Ar ne tu, susirentęs lūšnelę girioje, pats savo rankomis knisi žemę ir, be to, dar elgetauji, kaip nė vienas tavo konfratras nedaro? Ar ne tu paniekinai celibatą ir gyveni su moterimi, augindamas savo vaiką? O kaip tu laikai mišias? Pradedi bambėti maldas zakristijoje, ir pamaldas prie altoriaus atlaikai per 16 minučių! Tu niekini bažnytinę švarą ir kartais per mišias nusišnypšti nosį į sauja ir atžagaria ranka liūlį nusviedti čia pat už grotų. Tu nemoki ar nematai reikalo kunigiškai elgtis prie altoriaus, ir tiesiog tyčiojies iš etiketo salonuose. Ar ne tavo vyresnybė apšaukė tave vaidininku, valkata, ištvirkėliu, juodnugarium ir eretiku, ir ar ji nebuvo uždariusi tavęs vienuolyne atgailauti už tavo nuodėmes ir nuokrypas? Tavo vyresnybė ir ponai nori išspiauti tave iš savo

tarpo, kaip ir mane už maištavimą Visagalis išspyrė iš dangaus. Aš trankausi po pasaulį be vietos, kaip ir tu valkatauji, nerasdamas pastovaus kampelio prisiglausti. Sakyk, kodėl mes negalėtume sudaryti oficialios ir formalios sąjungos?

— Su velniu aš neisiu obuoliauti, — tie žodžiai išsprūdo Strazdeliui kažkaip savaime.

— Palauk, palauk, nebūk toks greitas atmesti bičiuliškai ištistos rankos! — sušuko Jaujinis. — Atsimink, kad mes abudu išspirti iš to paties kelmo ir kad abu norime įvesti naują geresnę tvarką.

— O kokia ta tavo naujoji tvarka būtų? — paklausė Strazdelis pašaipiai, nors iš tikrųjų buvo smalsus išgirsti Jaujinio sumanymą.

— Atsisėdęs į viešpačių kėdę, galėsi įvesti tokią tvarką, kokios pats panorėsi, — trumpai atsakė Jaujinis.

Per Strazdelio galvą kaip žaibas šmėkstelėjo mintis, kad, jei būtų jo valia, jis tučtuojau panaikintų baudžiąvą, sudegintų lūšnas ir pristatytų naujų, geresnių namų, sudegintų visas smukles, pristatytų mokyklų kaimiečiams, nes jam visada skaudėdavo širdis, kai jis matydavo, kad tik viešpačių vaikai turi laimės ragauti mokslo vaisių. Jis pats, kilęs iš baudžiauninkų, tik suklustotais popieriais galėjo patekti į seminariją.

— O kaip aš atsisėsiu į viešpačių kėdę? — patylėjęs jis vėl paklausė.

— Taip, kaip pats planuoji. Jei jau daug prikalta plieno, tai nereikia leisti jam rūdyti. Ar tau nebūtų smagu kapoti viešpačiams galvas? Tu plaukte įplauktum į jų sostą suniekšėjusių ponų kraujo upe. Vien tik apie tai pagalvojęs, man rodos, tu turėtum svaigte svaigti iš džiaugsmo: juk tu taptum naujos tvarkos viešpačiu! Žinoma, aš tau padėsiu,

Vokiečių žandari dažnai maišydavosi kaimuose. Jie visur kaišiojo nosį – prižiūrėjo, kad būtų atiduotos rekvizijos, varydavo žmones kelių taisyti. Maisto produktus: kiaušinius, sviestą, lašinius ūkininkai turėjo sunėsti pas seniūną, kuris nugabendavo į surinkimo vietą ir perduodavo vokiečiams. Mūsų apylinkėje toks punktas buvo Sujetų dvare ir ten teko matyti kaip vokiečiai viena seniūną sulauždavo už nepakankamą maisto pristatymą.

Mūsų kaimo seniūnu buvo stambus ūkininkas Michel evičius kuris mokinosi Mintaujos vokiečių gimnazijoje ir gerai vokiškai kalbėjo, tas su juo vokiečiai skaitėsi.

Seniūną padėtis buvo nepavydėtina, nes

jie turėjo vykdyti vokiečių įsakymus ir kartu, talkintis prie ūkininkų. Jie buvo vokiečių paskirti ir negalėjo atsisakyti.

1917 m. mūsų apylinkės kaimus vėl užplūdo vokiečių kariuomenės daliniai. Jie čia buvo mankštinami ir paruošiami puliti Rygą kurios vokiečiai ilgai negalėjo paimti. Netiek rūsai, kiek latviai smarkiai ją gynė. (Latviai buvo sudarę caro armijoje atskirus pulkus).

Daug kareivių gulejo daržinėse pratimų metunes jie sirgo. Kai tie daliniai išsikraustė, kaime paplito šiltinė ir kiekviename kieme mirė po vieną ar po du žmones – daugiausia jauni ir vaikai. Matyti tie sergantieji vokiečių kareiviai atnešė šiltinę.

Vokiečių administracija nedaug tesirū-

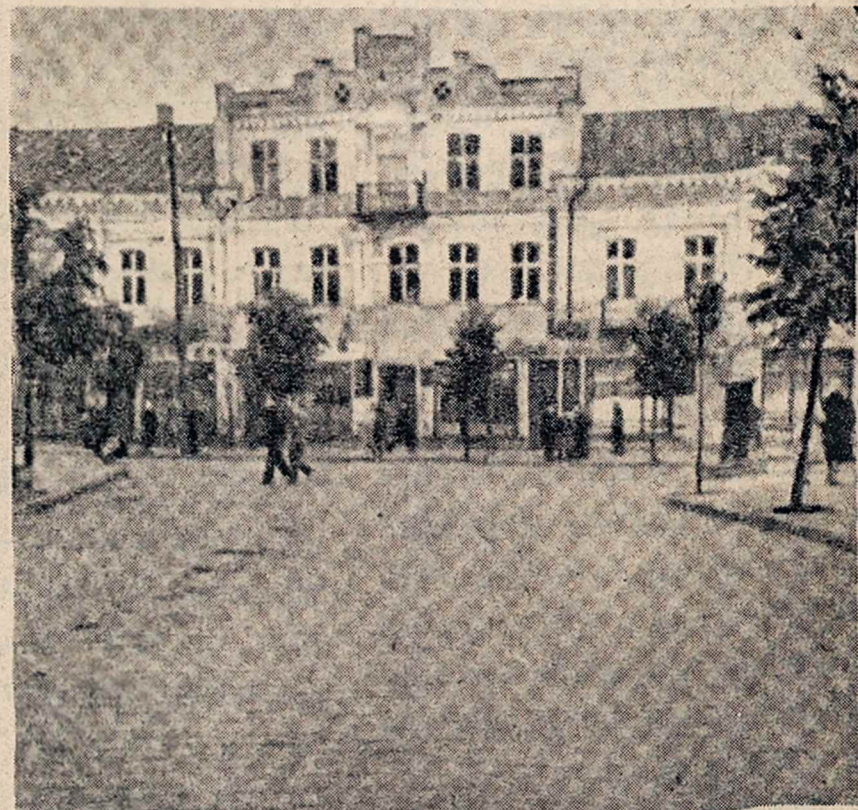
pino užkirsti kelią tos ligos išsiplėtimui. Jokių vaistų nebuvo, tai žmonės virino ir gerė "pilinus" (augalus). Vieną sykį vokiečiai suvarė žmones, daugiausia jaunimą, tam tikrus punktus dvaruose ir nukirpo jiems visus plaukus kur jie bebūtų. Beto jie įsakė seniūnui prie kiekvieno namo, kur buvo sergančių šiltine, prikalti lentą su užrašu: "Ruhr! Eintritt strengt verboten". Tai ir visos jų priemonės kovai su šiltine.

Kairėje: Lietuvos 1915 m. okupantai – Hindenburgas ir Ludendorfas.

Apačioje: Panevėžio turgus du kartus degęs 1915 m.

Dešinėje: Rasako viešbutis, kur nakvojo Hindenburgas.

kaip sąjungininkui...

— Aš nenoriu sėsti į kruviną sostą, — papurtė galvą Strazdelis.

— Tai kam tu kalbėjai mums apie prikalta plieną?

— Aš kalbėjau apie ateitį, — nenoriai atsakė Strazdelis.

— Ak, tu krauni savo plieną į sandėlius atečiai! — sarkastiškai sušuko Jaujinis. — Tu tik šūkius kali, o ne plieną, atseit, dirbi baltarankio darbą, o traukti bulves iš karštų žarijų palieki savo ainiams! Mano, kad ir kipšišku, supratimu, tai negarbinga ir, sakyčiau, net ir nesąžininga. Niekad nebūčiau patikėjęs, kad tu toks bailys ir veidmainis!

Strazdeliui užliejo krūtinę pyktis, kad kipšas taip akiplėšiškai tyčiojasi iš jo, bet jis tylėjo, dantis sukandęs. Jis negalėjo nesutikti su Jaujiniu, kad ir jam maištingos mintys kvaršino galvą, tik jis nesijautė esąs toks galingas, kad galėtų tuos didelius užmojus įgyvendinti kardu, priešingai, jis jautė savo menkystą ir suprato, kad tarp žodžių ir darbų yra milžiniški atstumai. Rašinėti maištingas dainėles buvo vienas dalykas, kapoti viešpačiams galvas — kitas. Galop, kaip jis būtų galėjęs kapoti kam nors galvas, jei jam gaila ir musės užmušti? Jis nelaikė savęs jokių didvyriu, atvirkščiai, jis jautėsi esąs silpnas nusidėjęs ir dažnai tą patį Rūpintojėlį maldaudavo pagalbos ir užtarimo. Jo ranka buvo pakankamai tvirta laikyti žąsies plunksną ir parašyti maištingą žodį, bet jis niekad negalvojo, kad ji būtų pakankamai tvirta apgniaužti kalavijo rankenai ir nešti maištininko vėliavai. Tiesa, kai kartybių taurė imdavosi lietus per kraštus, jis maištavo prieš viešpačius ir net prieš Jį patį. — Strazdelis atsiprašomai žvilgterėjo į Rūpintojėlį, — bet jis iš tolo bi-

jojo kruvinų maišto pošvaisčių. Jis pats stebėjosi ir jaudinosi, kad jo širdyje tarpsta meilė ir neapykanta, gailesys ir keršto troškimas, Dievas ir velnias! Todėl jam kartais ir pasivaideliodavo, kad kipšas kalbąs jo lūpomis ir kad Rūpintojėlio tylėjime jis girdys Dievo balsą...

— Tu pats numanai mane tiesą kalbant, — tęsė toliau Jaujinis. — Tu maištauji prieš viešpačius, tu teisybės vardan reikalauji prasčiokams geresnio būvio ir net laisvės, bet sakyk, aš vėl tave klausiu, ar Jis tau padėjo? — Jaujinis vėl žvilgterėjo į Rūpintojėlį. — Ne, Jis tau nieko nepadėjo, dėdamasis su Juo tu nieko nelaimėjai, o tik patekai į neišbrendamų prieštaravimų pinkles, iš kurių pats nepajėgi išsikapanoti ir todėl turi priimti mano ištįstą ranką. Tu nebūsi vienas: aš būsiu su tavim, ir vergai seks paskui tave. Jie apšauks tave savo vadu, nors jie jau ir dabar laiko tave savo vadeiva. Ką tau pasakė šianakt smuklėje Ančiasnapis? — Tik tark žodį, ir mes visi eisime paskui tave! — Taip jis pasakė! Argi vergai bus drąsesni už tave, jų vadą? Jie nebijo Jo ir pasiruošę eiti su manimi, o tu bijai!

Tuo tarpu padangę vis gaisriau nutvieksdavo žaibai, ir kartais jau pasigirsdavo duslus perkūno dundėjimas.

Strazdeliui kaip žaibas dingtelėjo galvon, kaip jam pasirodė, išganinga mintis, kuri vienu smūgiu turėjo sugniuždyti visą kipšo filosofiją. Jis paklausė:

— Sakyk, kodėl tu mane siundai griebtis plieno prieš viešpačius? Juk ar jie nėra tavo geriausi klientai? Ar tu neini pats prieš savo interesus?

Bus daugiau.

(Žiūr praėjusį numerį)

Jis parašė dar Saulėtu Taku "1955 m.", "Visuomenės Veikėjai" 1955 m., "Šiapus Uždangos" 1957 m., "Šamokslas Prieš Savuosius" 1958 m., "Žodžiai iš Anapus" 1959 m., "Penkios Minutės prieš Dvyliką" 1963 m. ir "Kyla Vėtra Ūkanuose" 1963 m.

Iš viso Vytautas Alantas parašė keturiolika dramų veikalų! Iš jų keturi buvo pastatyti Lietuvoje, o šeši Detroite. 1963 m. autorius savo lėšomis išleido dramų rinktinę - 9 Dramos Veikalai", kurioje telpa devyni iš čia minėtų draminių veikalų.

Tačiau ne vien veikalų skaičius imponuoja. Vytautas Alantas išaugo į tikrą dramų meistrą. Jis nesileidžia į teoretinius ar analitinius experimentus. Jo drama tradicinės, tvirtos formos, skirta pasiimtai idėjai suprantamu veiksmu ir aiškiu žodžiu išreikšti. Jis nemėgsta monologo, o jo dramatis dialogas trumpas ir aiškus, lengvai žiūrovo sekamas. Jo dažnas sąmojus tikslus ir užkrečiantis.

Vytauto Alanto dramatinė kūryba skirtina į dvi ryškias dalis - pramoginę ir idėjinę dramą. Pramoginėje kūryboje rasime visas to žanro atšakas: pjesę / "Gyvenimas Iš Naujo", komediją / "Buhalterijos Klaida" / ir farsą / "Šiapus Uždangos". Joje vyrauja didesni ir mažesni šeimyniniai ir bendruomeniniai konfliktai. Gi idėjinėje dramoje vyrauja valstybingumo idėja / "Mindaugas", tautinio išlikimo / "Šamokslas Prieš Savuosius" / ir tėvynės laisvės / "Žodžiai Iš Anapus" / problemos.

Su romanu Vytautas Alantas pasirodė tik 1951 m. Bet pasirodė jau ne kaip debutantas, o subrendęs romanistas. Jo pirmasis romanas "Pragaro Prošvaistės" nevien sudomino skaitytojus, bet ir sukėlė mūsų literatūroje dar nebuvusią audrą. Tam tikrai visuomenės daliai nepatiko, kad romano veikėjai dvasinės at-

UYTAUTAS ALANTAS

Balys Gražulis

R A Š Y T O J O S U K A K T I S

ramos ieško ne Kristuje, o senovės lietuvių tikėjime. Pats autorius buvo apkaltintas pagonyste, pavadintas jos propagandistu, siekiančiu senąjį tikėjimą atgaivinti.

Nepritruko nei Vytauto Alanto gynėjų. Dėl to kilusi aštri polemika, į kurią įsijungė keliolika komentatorių. Vėliau iš tų poleminių straipsnių, surinktų, į krūvą, susidarė didoka knyga, išleista 1971 m.

Tas visas erzelis įrodė tik vieną dalyką, kad Vytautas Alantas parašė reikalo stiprumo knygą. Ta nuomonė juo labiau stiprėja, dvidešimčiai metų nuo to triukšmo praėjus. Ir kovos aistras nurinus "Pragaro Prošvaistės" lieka vienas iš įdomiausių mūsų romanų.

1960 m. išėjo romanas "Tarp Dviejų Gyvenimų", vaizduojantis neseną lietuvių partizanų kovas Tėvynėje. Visai natūralu, kad pirmas tokį romaną davė Vytautas Alantas. Juk visa jo kūryba persunkta siejimosi tautos gyvybiniais klausimais. Todėl tokio veikalo iš jo buvo laukiama ir todėl jis jį davė nei konkurso neraginamas.

Tokį romaną rašant sunku nenusipiginti. Juk nostalgija ir priešo nepatiktis apykančia du nemaži kelmiai, už kurių lengva užkliūti ir parkristi. Tačiau įrodė vėlesnis konkursas, romanui iš partizanų kovų parašyti.

Suprantama ir Vytautui Alantui tų kelmų visiškai aplenkta nepavyko, tačiau jis ir neparkrito. Ten užtiksim viena kitą nereikalingą išvyką į praeitį, patriotinio patoso, nepatiktinų žygių ir priešo sušaržavimo. Betgi visumoje romanas parašytas talentinga ranka. Jo kompozicija vieninga ir stipri. Stilius paprastas, gyvas, kalba santūri, bet vaizdinga. Personazai, ypačingai partizanai, sukurti patiki-

mai - ryškūs ir spalvingi. Jų veiksmas pagrįsti. Dėl to susidaro net autentiškumo įspūdis. Iš viso, romanas "Tarp Dviejų Gyvenimų", ir po minėto konkurso, palieka geriausių romanų iš partizaninės herojikos.

Pradžioje minėjau, kad jubilatas savo amžiaus sukaktį mini rašyboje, padovanodamas mums du savo naujus romanus: "Amžinasis Lietuvis" ir "Šventaragis". Pirmojo išėjo tik vienas tomas. Bet jau iš jo galime sumanyti, kad šiuo veikalu Vytautas Alantas nori apvainikuoti visą savo idealistinę kūrybą. Vyriausiojo veikėjo Sintauto lūpmis deklaruojama sukoncensuota jo ilgametė tautinė - likiminė filosofija. Gi iš skaitytų "Šventaragio" ištraukų jau galima nuvokti, jog sulauksime didžiausio apimtinių ir gal brandžiausio istorinio romano mūsų negausioje istorinėje beletristikoje.

Šalia grožinės kūrybos Vytautas Alantas visą laiką reikės ir žurnalisti-

nos reikalais. Dalis tų straipsnių išėjo rinkiniu "Žygiuojanti Tauta" 1939 m. Ir išsivijose neretai

jo straipsnių užtinkame "Dirvoje" ir kituose laikraščiuose bei žurnaluose. O jei pridursime, kad Alantas parašė Antano Vanagaičio biografią 1953 m. / ir atgaivino Lietuvių Žurnalistų Sąjungą, bei įsteigė ir redagavo jos organą "Pranešėją", tai nenustebsime, kad kolegos žurnalistai ruošia jam pagerbtuves.

Lietuvių tauta, jos ateitis yra vieninteliu jo rūpesčiai. Net socialinės ar literatūrinės problemos jo per daug nevargina.

Mūsų kūrybiniame pasaulyje Vytautas Alantas reiškiasi kaip plačios apimties kūrybinė asmenybė.

Kad jis tiek padarė ir toks yra, prisidėjo ir laimė. Dievulis davė sveikatą ir puiklį žmoną Ireną, tą jo kūryboje taip dažnai jaučiamą muzą. Kitaip toks produktyvus darbas būtų neįmanomas. O be jos mielumo ir pagarsėjusio vaišingumo nebūtų subrendusi tokia populiari šeima.

Aktorius Jons Kelečius Gugio rolėje „Raganijoje“.
Nuotr. A. Kezlo, S.J.

GO AHEAD! BUY CANADA SAVINGS BONDS START SOMETHING GOOD TODAY

Jau šiandien pradėkite ką nors su Kanados taupymo lakštais! Tai yra kelias į ateitį ir šiuo būdu galite sutaupyti be jokio rūpesčio. Kanados taupymo lakštai yra saugūs. Jie paremti visais Kanados turtais ir už juos kasmet mokamos geros palūkanos.

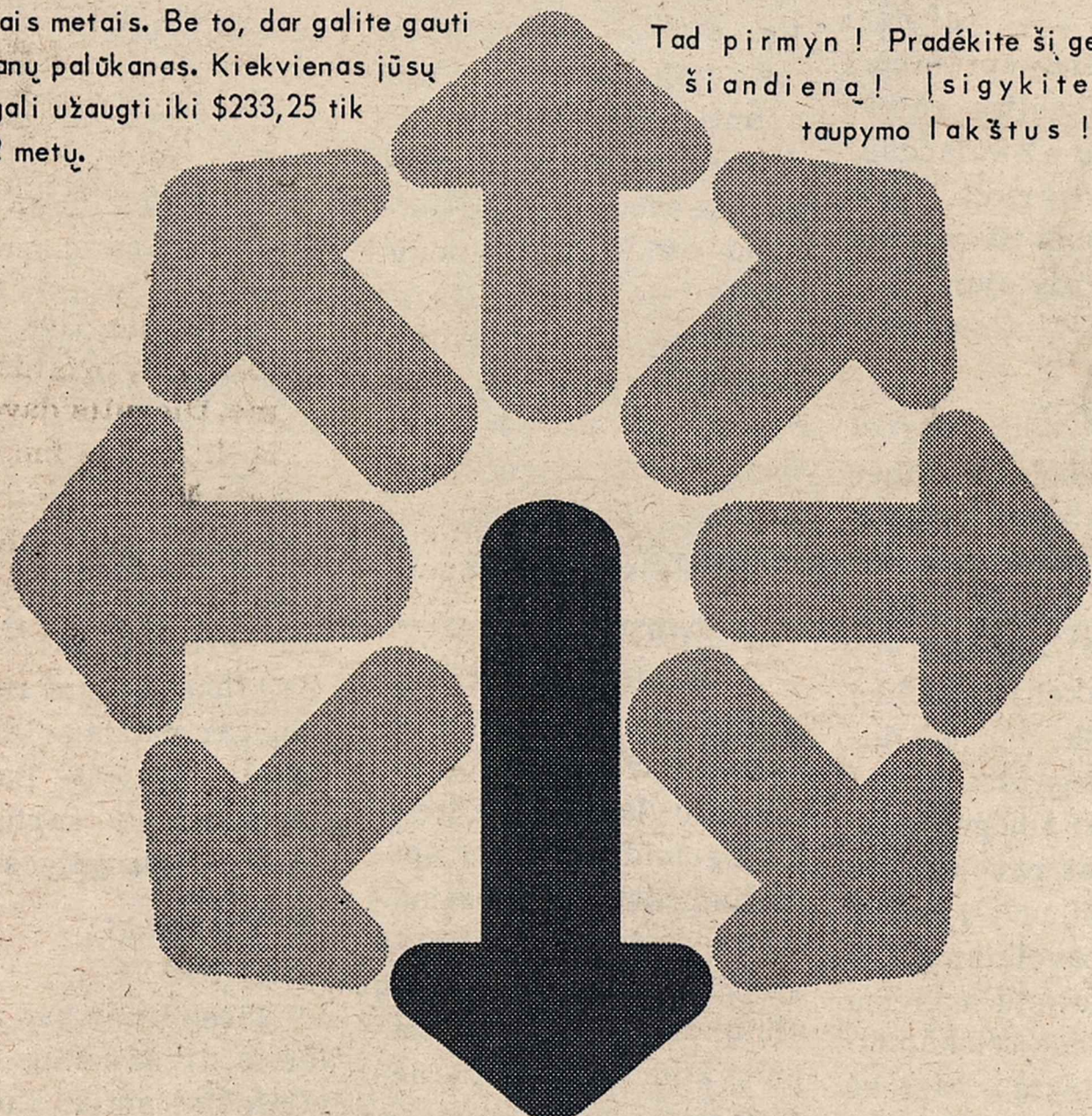
Naujieji Kanados taupymo lakštai duos 7,30% metinį palūkanų vidurkį, jeigu juos išlaikysite iki galutinio termino. Kiekvienas \$100 lakštas duoda \$5,50 palūkanų pirmaisiais metais, \$7,00 antraisiais metais, po \$7,50 sekančiais ketveriais metais ir po \$7,75 paskutiniais šešeriais metais. Be to, dar galite gauti palūkanų palūkanas. Kiekvienas jūsų \$100 gali užaugti iki \$233,25 tik per 12 metų.

Kanados taupymo lakštai yra grynai pinigai. Jie gali būti iškeičiami bet kuriuo metu jūsų banke pilna jų verte su priklausančiomis palūkanomis.

Kanados taupymo lakštus lengva įsigyti. Jų yra įvairių – nuo \$50 iki \$50,000. Jus galite įsigyti trimis skirtingais būdais:

- už grynus pinigus per savo darbovietę, banką ar investavimo įstaigą,
- atskaitymais iš algos darbovietėje (Payroll Savings Plan),
- mėnesiniais įmokėjimais savo bankui ar investavimo įstaigai (Monthly Savings Plan).

Tad pirmyn! Pradėkite šį gerą reikalą šiandieną! Įsigykite Kanados taupymo lakštus!

7.30%

METINIS PALŪKANŲ VIDURKIS SUĖJUS TERMINUI

SPORTAS

MASKVOJE KRITIKUOJAMI KANADIEČIAI

Maskvoje vykusios hockey rungtynės, kaip žinia, pasibaigė kanadiečių laimėjimu. Kanadoje visos rungtynės buvo sekamos nepaprastu susijaudinimu. Bet ir rusai, pasirodo, tomis rungtynėmis buvo nepaprastai paveikti

Privačiose kalbose tam tikrą laiką dominavo hockey rungtynės ir laimėtojai kanadiečiai. Matyt, kad savo tarpe Maskvos jaunimas buvo sužavėtas kanadiečių žaidimu ir apamai jų laikysena. Tad spauda, regimai, stengiamosi kanadiečių padarytą išpuolį sumenkinti dabar pabrėžtai nepalan-

kiai komentuoja sportinius įvykius, juos nukeldama juos į politiką.... Rusai pralaimėjo, jie perdėtu būdu nusiminę, tad dabar stengiasi nors kanadiečių bendrą išvaizdą nupeikti, kad ne taip jau viskas blogai atrodytų. Spauda rašo, kad sovietiniai sportininkai esą puikios išvaizdos, jie liekni, gražiai susitvarkę, drausmingi ir ramūs vyrukai. Jie sudaro pasigerėjimo vertą kolektyvą.

O kanadiečiai? Jie tieiog kaž kokie nevykėliai. Jie nešioja ilgus plaukus, jų lūpos atvėpusios, pilvai pasmukę, matyt, kad per daug geria alaus. Jie esą palinkę į individualizmą ir mėgsta pigius efektus. Kanadiečiai esą "grubūs", o sovietiniai laikosi taisyklių.

Dar pabrėžiama, kad sovietinis instruktorius žaidimo metu sėdėjęs ramiai, nekeisdamas savo veido išraiškos. Pasibaičius žaidimui jis trumpai komentavęs jo eigą. O Kanados juodaplaukis treneris Harry Sindens neišsėdėdavovietėje, o žingsniauvo aplink savo kėdę, kaip "liūtas narve". O svarstydamas žaidimą, jis sarkastiškai puldavo teisėjus.

Ir visi kanadiečiai svečiai, kurių buvo viso arti

trijų tūkstančių, išsiskyrė Leningrado tribunose ir apsilvilkimu ir išvaizda. Visi ilgaplaukiai, ūsuoti barzdotti, milžiniškom apžėlusiom žandenom. Jų rūbai neišpasakytai buvę margi. Jie švaistėsi kanadiškom vėliavom, plakatais ir griausmingai šūkavo, paskatindami saviškius. O sovietiškoji publika buvusi taurios išvaizdos, visi tamsiais švarkais. Iš sovietinės publikos tarpo tik retkarčiais galėjai išgirsti trumpą šūksnį "molodcy"! Kanadiečiai, girdi, buvo pritrenkti sovietinių sportininkų aukšta klasės žaidimu. Buvę tokie gandai, kad Kanada geriausiam sovietų žaidėjui Charlamovui pažadėjusi milijoną dolerių, jeigu jis vieną sezoną sutiktų žaisti Kanados komandoje...

Kanadiečiai hockey žaidėjai po pergalės Maskvoje, laimėję prieš sovietus.

VARMIJOS VYSKUPIJA BUVUSIOJE PRUSŲ ŽEMĖJE

"Draugo" nr. 224, Kataikiai pasaulyje paskelbta, kad Varmijos vyskupija priskirta Lenkijai, ir dabartinis jos vyskupas Drzazga, perimdamas pareigas, iškėlė garbingą Varmijos istoriją, kad dabar Varmijos vyskupijai priklauso 1,200,000 tikinčiųjų, kuriuos aptarnauja 630 kunigų ir 420 seselių vienuolių.

Gaila, "Draugo" redakcija nepažymi, kad tai sena prūsų apgyventa žemė, dabar lenkų okupuota. Kokie gali būti garbinga Varmijos istorija, kai ji applaistyta už laisvę kovojusių prūsų krauju?

P. Jotvingis

ALYTAUS AUTOMATINĖ TELEFONU STOTIS

Leningrade buvo suprojektuota Alytui automatinė nepaprasta telefonų stotis-abonentai turės diktofonus.

"AŠ VEJUOSI VASARĄ"

Maskvos lėlių teatre netrukus bus pradėta rodyti V. Palčinskaitės pjesė "Aš vejuosi vasarą".

Tą pjesę taip pat stato Petrozavodsko ir Minsko jaunimo teatrui ir Chersono dramos teatras, o yra statę Kijevo jaunimo teatras, Vorosilovgrado lėlių teatras ir Vilniaus "Lėlė". Kai kurie tų teatrų už šio veikalo pastatymą yra gavę premijas.

K O V E R T O S B U L V Ė S

Ko yra bulvėje? 70% vandens, 16-24% krakmolo, apie 2% baltymų ir 0,3% riebalų.

Naistingiausi bulvės angliavandeniai yra krakmolai. Bulvės baltymas - tuberinas - vertingiausias iš visų augalinių baltymų: jame yra 14 iš 20 organizmui būtinų amino rūgščių - baltymo sudėtinųjų dalių. Ypač tai vertinga, kad bulvėje "surinktos" visos žmogui reikalingos aminorūgštys, kurių organizmas nesintetina.

Bulvėse randami beveik visi žinomi vitaminai. Tiesa, ilgai jas laikant, vitaminų, ypač vitamino C, kiekis žymiai sumažėja. Kad verdant kuo daugiau išliktų šio vertingo vitamino, reikia nuvalytas bulves dėti į verdantį vandenį ir tuojau statyti jas ant ugnies. Vitaminus ardo ne tik ilgas buvimas vandenyje, bet ir pakartotinas patiekalų šildymas.

Bulvės - turtingas mne-

ralinių druskų šaltinis. Ypač jose gausu kalio druskų - bulvių kilograme yra 5,9 g kalio. Dėl to bulvės pasižymi šlapumą varančiomis savybėmis. Mat, kalio druskos suitraukia periferines ir išplečia inkstų kraujagysles. Tada iš organizmo išsiskiria nemaža skysčio. Todėl gydytojai, sudarinėdami širdies - kraujagyslių bei inkstų ligomis sergantiems ligoniams (dėl minėtųjų ligų atsiranda patrinkimai) dietas, greta vaistų naudoja bulves.

Siūloma ir speciali dieta: ligonis per dieną gauna virtų neluptytų bulvių kilogramą. Visa porcija padalijama į tris dalis, iš kurių daroma piure arba paplotėliai be druskos. Skysčio - viena stiklinė pieno arba kompoto. Tokia dieta skiriama 3-4 dienas, tarp jų darant 2-3 dienų pertraukas.

Sergant skrandžio opa, kai kuriais atvejais nau-

dingos bulvių sultys. Jos gaminamos prieš pat vartojimą. Žalios bulvės nuvalomos, rūpestingai nuplaunamos, sumalamos mėsai malti mašinėle. Paskui nusunkiamos per 3-4 sluoksnių marlę. Gydydas derinamas su nustatyta dieta. Kurzas tęsiamas 2-3 savaites ir po kurio laiko pakartojamas.

Tačiau negalima pamiršti, kad senose bulvėse, ypač pažaliavusiose jų dalyse ir akutėse, susikaupia daug solanino. Dideli jo kiekiai nuodingi. Todėl pavasarį reikia rūpestingai valyti bulves, šalinti jų akutes.

Šviežių luptytų ir sutrintų bulvių aplikacijos taikomos, gydant kai kuriuos odos susirgimus - dermatitus, piodermius, apdegimus. Tyrelė, jos nenusunkus, 0,5-1 cm sluoksniu uždedama ant pažeistų vietų. Viršus aprišamas bintu. Aplikacijas reikia keisti kas 2-3 valandas.

Bulves vartoti kaip vaistus galima tik patarus ir stebint gydytojų.

Gyd. M. Gurvičius.

• ROMOS miestas darosi triukšmingesnis. Istorinės gatvės ir aikštės niekada negirdėjo tokio bilsesio, koks dabar Romoje įsigalėjo. Aplamai žmogaus ausis gali pakelti triukšmą ar bilsesį iki 70, 80 decibalių. Jeigu garsai darosi stipresni, tai žmogui atsiranda rimtas pavojus. Ne tik klausa silpnėja, bet ir psichika paveikiama. O Roma specialistų manymu pasidarė vienu triukšmingiausių miestų - pasiekė net 110 decibalių. Romos gyventojai kenčia nuo triukšmo visas 24 valandas į parą. Sunkiausia pakesti motociklistus, kurie kažkodėl labiausiai mėgsta trankytis gatvėse naktinėmis valandomis. Todėl Romos gyventojų 40% yra priversti naudotis miego vaistais. Ir blogiausia, kad niekas nepasiūlo jokios išeities. Net ir Romos kalėjimuose esą negalima nuo triukšmo apsisaugoti.

KAIP ATRODO MARSAS

Amerikiečių automatinė stotis "Mariner-9" jau atsiuntė Marso fotografijas. Iš jų galima spręsti, kaip

PHARMACIE

Gagnon
 ROBERT GENDRON LPH. PROP.
366-9742
 7626 CENTRALE LASALLE
 ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO
 VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

ši planeta tikrumoje atrodo. Dar daroma tokia išvada, kad Marsas labiau panašus į mūsų žemę, negu į mėnulį. Pasirodo Marse yra visa eilė vulkanų, dalis jų šiuo metu veikia. Kai kurie vulkanai nepaprastai aukšti, jie siekia net kelių kilometrų. Ties Marso ekvatorium esama daug plyšių ir gilių slėnių. Tai tie patys Marso paviršiaus įdubimai, kuriuos anksčiau vadindavo "Marsokanalais". Marso slėniai irgi labai gilūs, jie siekia keletą kilometrų. Marse dideli plotai užimti vulkaninio pobūdžio krateriais. Marso ašigaliuose mokslininkų nuomone yra dideli kiekiai kristalinio ledo. Marso paviršius labiau išraižytas negu žemės paviršius. Klimatas Marse esąs ypač tingai sunkus. Tuo tarpu dar nepatirta, ar Marse esama vandens.

AR ŽINOTE, KAD

... Sicilijos mieste Mesinoje yra neįprastas fabrikas. Garsaus Etnos ugnikalnio lava jame lydoma, perleidžiama per specialius filtrus, ir gaminama elastingi ir stiprūs siūlai. Audinys iš tokių siūlų vartojamas laivų kajutių apmušalams - jis nedega, gerai izoluoja garsą.

... ilgiausias augalas žemėje - į lianą panaši palmė rotangas. Kai kuriuose kalnuotuose Nepalo rajonuose šien edžiai nusitisia net 360 metrų.

... didžiausios monetos pasaulyje daromos Ramiojo vandenyno pietvakarių dalies salose. Monetų skersmuo būna net 80 cm. Tai supintos retų tropikų paukščių plunksnos.

... didžiausi krokodilai prieš 100 mln. metų gyveno Nigerio upės pakrantėse. Paleontologai ten neseniai aptiko 12 m ilgio

Dantų gydytoja
DR. A. O. JAUGELIENĖ
 1410 Guy St., 1 a. 11 - 12 k.
 Tel: 932-6662; namų 737-9681

krokodilo skeletą. Šio milžino kaukolės skersmuo - 1 m.

... Drezdeno zooparke išsiriti trys stručiukai. Per 110 zooparko gyveimo metų pirmą kartą stručius pavyko išperinti inkubatoriuje.

... vieno amerikiečių fiziko apskaičiavimais, 100 skaičiuotojų turėtų dirbti 100 metų, kad padarytų tokią didelę klaidą, kurią per vieną tūkstantąją sekundės dalį gali padaryti elektroninė skaičiavimo mašina.

... tankiausi yra blondinų plaukai - jų 150 tūkst. Ant brunetų galvos auga 100 tūkst., o ant rudagalvių - dar mažiau - "tik" 50 tūkst. plaukų. Barzdos plaukai 5-6 kartus retesni, negu galvos.

SĖKMINGAI DALYVAUJE...

"Tiesa" rašo, kad su gėlėmis ir linksmu maršu vilniečiai sutiko Lietuvos sportininkus, sėkmingai dalyvavusius Muencheno olimpiadoje.

Į aerodromą jų pasitiktį buvo atvykę atsakingi Lietuvos ir Vilniaus miesto komunistų partiniai ir kiti darbuotojai.

LIAUDIES MEISTRŲ DARBAI

Danų menotyrininkas R. Brabis - Johansenas viešėjo Lietuvoje ir prisirinko gausiai medžiagos apie liaudies meistrų darbus.

Tą medžiagą jis panaudosi savo knygos "Menas ir pasaulis" naujai laidai ir paskaitoms.

NEPRIKLAUDOMA LIETUVA

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
 Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
 Suite 417, Montreal, Que.
 Tel. 871-1430

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
 INSURANCE EXCHANGE BUILDING
 276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
 Tel: 842-1126, namų 674-3364

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja
 5330 L'ASSOMPTION BLVD.
 MONTREAL.
 TEL. 255-3535

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 ST. CATHERINE Street W., Room 600
 Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,
 1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
 Suite 215, Montreal 109, Que.

Real Cauette, socialio kredito partijos vadas visoje šalyje vykdo smarkią rinkiminę akciją. Jis mažiau kreipia dėmesio į savo pagrindinę bazę Quebecą, bet stengiasi surasti sau šalininkų kitose provincijose. Reikia pažymėti, kad ši partija nėra valdžioje jokioje provincijoje. Jis įtikinėja publiką, kad jo partija tėra vienintelis Kanadai išgelbėjimas ir todėl jis puola visas kitas sroves. Jis kviečia savo priešininkus diskusijoms televizijos programose, tikėdamas juos greitai nugalėti.

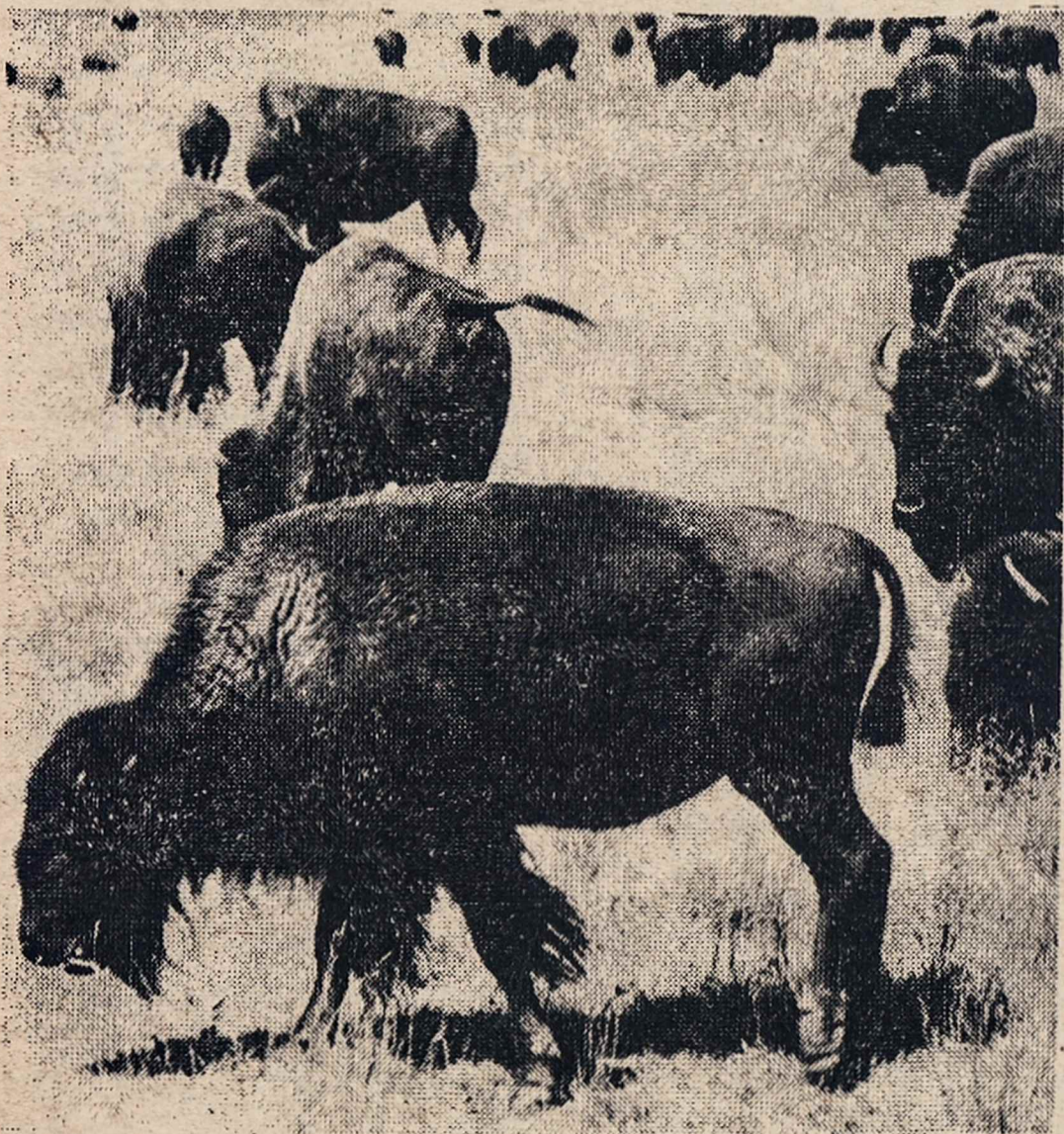
Radio stotis Winnipeg suorganizavo telefoninės diskusijas tarp min. pirmininko Trudeau ir socialisto Lewis. Trudeau pareiškė, kad Lewis kaltinimai, jog šiuo metu ypatingai globojama stambioji industrija, neturi jokio pagrindo. Lewis sakė, kad industrijos įmonės taxų požiūriu turi lengvatas, tačiau pripažino, kad šio to pasiekta, padidinant daugiau darbo bedarbiams.

Konservatorių vadas Stanfieldas tvirtino, kad nedarbas yra visuotinas reiškinys ir nuo jo nepavyks atsipalaidoti.

●AIR CANADA nupirko 747 keleivinį lėktuvą, kurs dar vieną didžulį Boeing ima 365 asmenis.

A.Y. JACKSON, kanadietis dailininkas sulaukė 90 metų amžiaus. Jį raštu sveikino Governor-General R. Michener, o ministras pirmininkas Trudeau atsiuntė savo sekretorių asmeniškai pasveikinti. Jam buvo palinkėta sulaukti šimto metų. Senas dailininkas, paskutinis iš žinomos Group of Seven, geraširdiškai nusišypsojo: "Aš žinau negyvensiu amžinai. Bet 100 metų noriu sulaukti". Kalbėdamas su spaudos žmonėmis, aplankiusiais jį gimtadienio proga, jis kritikavo dabartinius dailininkus. Jo manymu modernieji dailininkai neturi pakankamai skonio, o taip pat perdeda savo kūrybinius galimumus.

●Kanados buivolų skaičius, ypatingai Edmontono vietovėje Albertoje ir kitose laisvesnėse srityse sparčiai auga. Dabar nuspręsta dalį buivolų nu-

pirkti. Jų kaina nuo 327 dol. iki 402 dol. Tuo būdu bandoma paskatinti šių išpudingų gyvulių tolimesnę veisimą.

●KANADOS federalinė vyriausybė pavedė provincijų administracijoms rūpintis indėnų reikalais. Pirmoje eilėje bus pasirūpinta arčiau veikti su esamomis indėnų organizacijomis. Tikimasi, kad provincijų administracijoms geriau pavyks susipažinti su indėnų būkle ir suteikti jiems geresnę pagalbą.

●NOVA SCOTIA švietimo vadovas dr. Nason pareiškė, kad bus atgaivintos senos Kanados drausmės tradicijos mokyklų gyvenime. Pastarųjų metų mokyklų nevaržoma laisvė baigėsi paprasta anarchija.

●HALIFAXO - DARTMOUTH rajone pradės veikti trys naujos anglių kasyklos.

●KANADOJE didėja šeimų skaičius. Dar 1966 metais šeimoms priklausė 8,723,217 asmenys, o dabar yra 9,777,605 asmenys vedybiniam gyvenime.

ŠV. KAZIMIERO PAR. ŽINIOS

Parapijos grybų vakariene pasisekė labai gerai nes atsilankė daugiau 200 parapijiečių bei svečių. Buvo skani vakariene, turtinga loterija (46 laimėjimai) ir patraukli muzika. Parapijai, vakariene davė \$ 843. pelno.

Vakarienos metu mūsų parapijai aukojo V. Lazauskienė - \$100, K. Petrušienė - \$50. ir V. Peleckas \$50. Aukotojams - nuoširdus Ačiū.

Sekantis parapijos parengimas įvyks lapkr. mėn. 11 d. metinė loterija ir vakariene. Į vakarienę ir į loteriją bilietus galima įsigyti iš anksto nes prie įėjimo gal būt bus jų sunkiau ir gauti.

Gauta nemaža vertingų dovanų loterijai. Ch. Ambrazas paaukavo elektrinį grąžtą, J. Petrauskas - kišeninį radio. Bet dar jų ir trūksta, nes norima turėti 50 gerų ir vertingų laimėjimų.

Klebonas kun. dr. J. Juševičius lanko savo parapijiečius. Apie savo atvykimą jis praneša telefonu iš anksto.

"Suvalkietis"

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.

601 St. Jean Road.

Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:

366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės valtys. Sav. G. Desrochers

Jetté & Frères

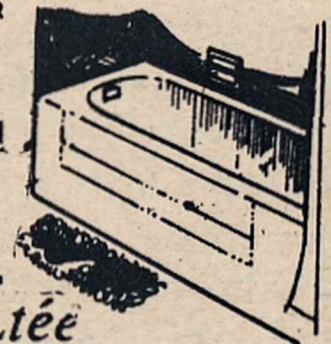
VISKAS - MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. "Gazinių" priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

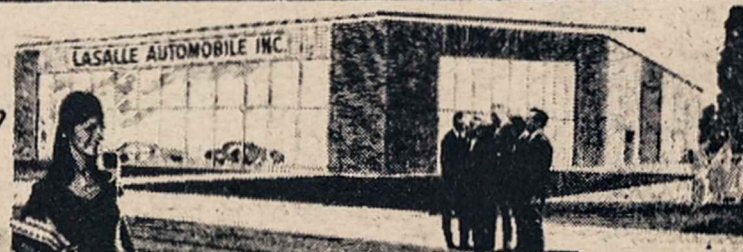
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

PARDAVIMAS

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.

Tel. 365-3364

Vedusiųjų santykiai darosi vis subtileresni, psichologiškai sudėtingesni. Tuokdamiesi dauguma tikisi, kad po vedybų juos lydės tik santuokinio gyvenimo palaima, tačiau tikrovėje ne vienas sutuoktinių porai tenka susidurti su rimtais išbandymais, einančiais per nesutarimų ir konfliktų grandinę. Asmenybės yra įvairios, kiekvienas žmogus pasižymi individualia psichologine struktūra, nepakartojamu vidiniu pasauliu. Sutuoctinių neatitikimas anksčiau ar vėliau išryškėja. Todėl santuokos ryšiai arba persitvarko, ir sutuoktiniai vienas prie kito prisitaiko, arba dėl nuolatinių konfliktų ima silpnėti ir iškyla ištuokos gresmė. Santuokoje vyksta nuolatiniai persitvarkymai, susidaro nauji santuokos saitai. Taigi santuokos ryšiai yra evoliucionuojantys savitarpio santykiai, jie keičiasi kartu su sutuoktinių amžiumi.

Santuokos sėkmę nulemia sutuoktinių psichinis brandumas, asmenybių kultūra (kuri gali labai skirtis nuo išsilavinimo), sugebėjimas valdyti savo emocijas. Čia didelę reikšmę turi paveldėtos asmens savybės, tėvų pavyzdys, socialinė-kultūrinė aplinka.

Temiamos reikšmės santuokai turi sutuoktinių charakterių lankstumas, kuris padeda jiems prisitaikyti vienas prie kito. Svarbu ne tik geras charakteris, bet ir sugebėjimas suprasti kitą. Tam būtinos kai kurios psichologijos, biologijos, fiziologijos žinios. Nesuprantamas kito elgesys kelia be-reikalingą susierzinimą, priekaištus, o vėliau dėl to atsiranda ir rimtesni konfliktai. Kai dėl nesutarimų labai jaudinamasi, gali sutrikti sveikata, sutuoktiniai gali susvetimėti. Sutuoctinių konfliktų klinika, kaip rašo Prancūzijos šeimyninių santykių konsultacijų asociacijos pirmininkas dr. Ž. Lemerass knygoje "Šeimyniniai konfliktai", rodo, kad šeima niekada nesuyra staiga ir atsitiktinai. Suirimui prielaidos atsiranda nuo

seno. Santuoka visada pakertama iš vidaus, bet ne visada tai žymi iš paviršiaus.

Sutuoktinių konfliktų negalima spręsti vien ištuoka, kuri yra tik viena galimų vėlyvų pasekimių ir, gal būt, nėra nei pati blogiausia, nei dažniausia pasitaikanti. Nesutarimai daug dažnesnis reiškinys, negu santuokos nutraukimas. Jie turi subtilias, dažnai paslėptas formas ir neretai kelia begalines kančias sutuoktiniams ir jų vaikams. Vienais atvejais sutuoktiniai, kartu gyvendami, tęsia atkaklų "karą", stengdamiesi sužeisti vienas kitą skaudžiausioje vietoje ir kaip galėdami klastingiau keršyti už paties gautus smūgius. Kitais atvejais sutuoktiniai, su kartėliu supratę, kad jų nesutarimai toliau juos vienas nuo kito, ima vengti temų, vedančių į skausmingus vaidus. Vadovaujantis įvairiais sumetimais, šeimoje gali įsigalėti netvirta taika ir savotiškas egzistavimas. Lieka bendri medžiaginiai interesai ir vaikai. Nėra "karo", bet nėra nei meilės, nei laimės, nėra nieko, išskyrus visuomeninius interesus už šeimos ribų.

Kartais sunku atskirti, kas yra santuokinio konflikto priežastis, kas pasekmė. Nesutarimai gali prasidėti nuo meiknių, paprasčiausio vienas kito nesupratimo, nežinojimo ar nenoro žinoti, kad kitas daugelį dalykų gali jausti ir reikšti savaip, kad skirtumai būdingi visiems normaliems žmonėms, ir dėl to nereikia priekaištauti ir stengtis būtinai pakeisti kitą. Daug kas pareina nuo sutuoktinių psichinės sveikatos. Jei vienas sutuoktinis nuo pat santuokos pradžios yra isteriškas, liguistai žitarus, per daug jautrus ir t.t., tai tas jau gali tapti būsimųjų konfliktų užuomazga. Antra vertus, ilgalaikis konfliktas dažnai sukelia sunkias neurozes, charakterio nukrypimus, vidaus organų negalavimus (vyrams dažniau kenčia širdis, moterims – virškinamasis traktas, tulžies takai ir t.t.).

Net geriausia santuoka yra sutuoktinių psichinių jėgų išbandymas, o nerviškai jautrioms asmenybėms šis išbandymas gana stiprus, nes jų ištvermė silpna. Psichinė sutuoktinių sveikata gali imti silpnėti nuo vienodos gyvenimo rutinos, kai šeimyniniame gyvenime temato ma kasdienė buitis. Kai neturtinamas vedybinio gyvenimo dvasinis turinys, sumažėja ir abipusis potraukis. Aukštosios nervinės veiklos fiziologiniai tyrimai rodo, kad kiekvienas dirgiklis, patekęs į galvos smegenų žievę, sukelia ten jaudinimą. Bet jei tie dirgikliai monotoniški, vienodi ir neteikia naujos informacijos, smegenys ima save apsaugoti vietoj dirginimo atsiranda slopinimas. Susidaro paradoksali tarpusavio santykiai: kas anksčiau teikė pasitenkinimą (namų jaukumas, bendravimas su šeimos nariais), dabar kelia nuobodulį ir erzina. O jei vienas ar abu sutuoktiniai psichiškai pervargsta darbe, bet kuri smulkmena namuose keičia nuotaiką, didina priekabumą. Jeigu antroji pusė tolygiai reaguoja, kyla

konfliktas. Situacijoms kartojančioms, susidaro konfliktų grandininė reakcija.

Siekiant šito išvengti, i santuokinį gyvenimą reikia žiūrėti kaip į aktyvų, kūrybinį gyvenimą, ieškoti vis naujų būdų jį pavai-rinti. Labai svarbu ne tik tinkamai pailsėti, praleisti laisvalaikį, bet ir vienas kitą praturtinti, keičiantis nuomonėmis.

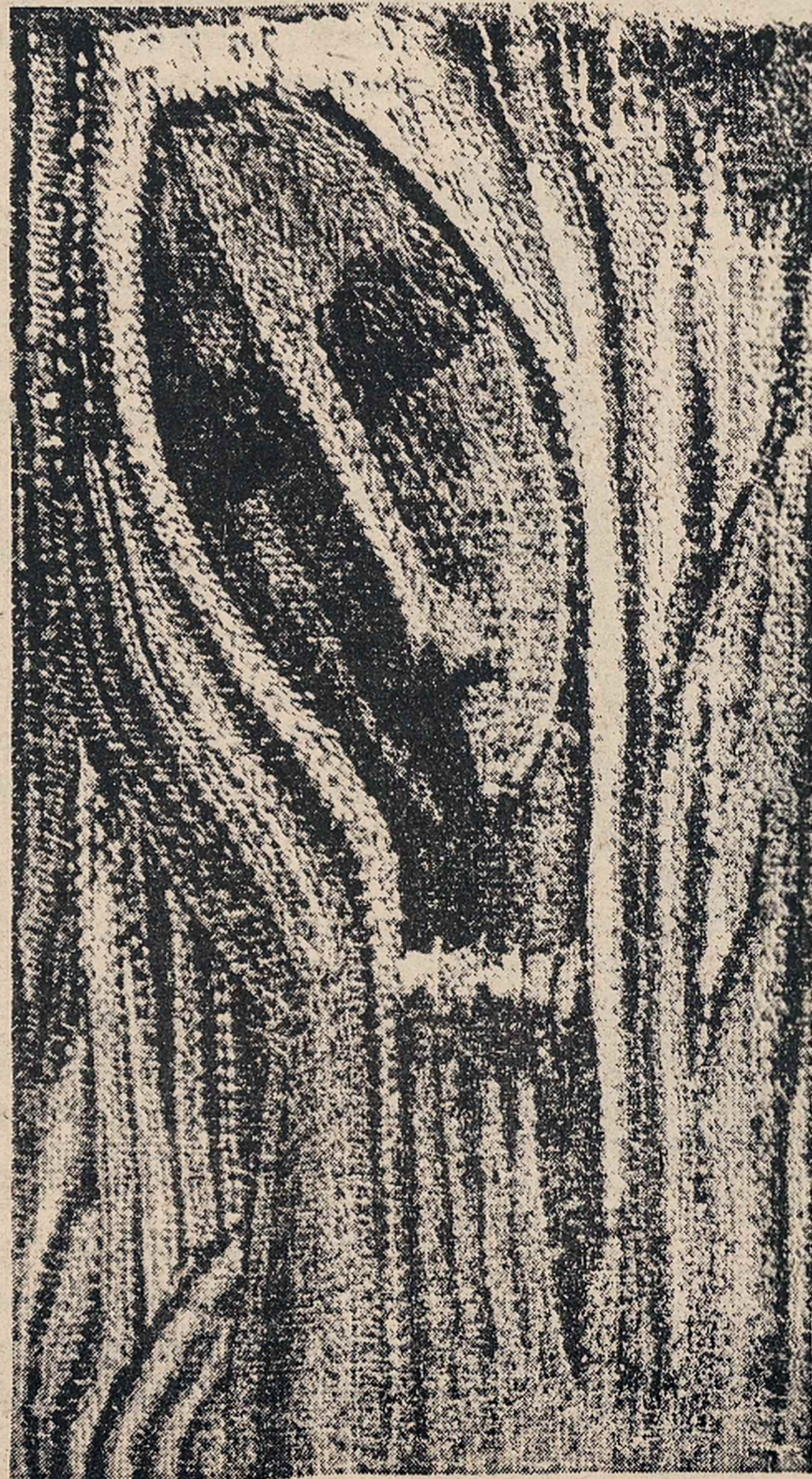
Sutuoktinių nesutarimų profilaktikai labai svarbu teisingai suprasti tikrovėje egzistuojančius normalius žmonių skirtumus ir sugebėti juos toleruoti. JAV šeimyninių santykių tyrimo instituto direktorius dr. Polis Popenos nurodo, jog didžiausias koks tik gali būti skirtumas tarp dviejų žmoniškų būtybių – tai skirtumas tarp vyro ir moters. Vyriškumo ir moteriškumo sąvokos susijusios ne tik su atitinkamu elgesiu, bet ir skirtingu požiūriu į daugelį gyvenimo reiškinių. Niekas negali neigti akivaizdaus vyro ir moters biologinio specifiškumo, jų savitumo, nors kultūra ir socialiniai-ekonominiai pasikeitimai jiems turi daug įtakos. Vyras ir moteris – du antipodai, vienas kitą traukiantys (ne visada tolygiai) ir vienas su kitu savotiškai kovojantys. Vy-

ro ir moters psichologiniai ir fiziologiniai skirtumai yra ryškėti brendimo metuose. Lytinių hormonų vlekiamas jaunuolis darosi judresnis, aktyvesnis, veržlesnis, Mergina kuo labiau vlekiamas šių hormonų, tuo daugiau darosi pasyvesnė, ramesnė, vis labiau linksta į įvairias svajas, fantazijas. Abiejų lyčių specifiškumas reiškiasi ir suaugus. Visą laiką vyro uždavinys buvo gauti maistą ir ginti šeimą nuo išorinių pavojų. Tai atitiko jo fizinį išsivystymą. Moteriai teko rūpintis namais ir palikuonimis. Taigi lyčių skirtumai darbo pasidalijime buvo skirti biologiniams tikslams – rūšies išsaugojimui.

Mūsų laikų visuomenėje moters padėtis labai pasikeitė – ji tapo lygiateisė ir aktyvi visuomenės gyvenimo dalyvė. Tai įtvirtino jos individualybę ir savarankiškumą. Bet kartu ji liko ir motina bei žmona. Jos vaidmens vaikų auklėjime, ypač pirmaisiais jų gyvenimo metais, niekas nepakeitė ir nepakeis, nes jis susijęs su biologine moters prigimtimi. Naujagimiui reikalinga motinos globa, ir motina visada bus jo emocinio vystymosi stimulatorius. Kūdikio gimdymas, maitinimas ir globa tiesiogiai veikia ir pačią moterį, išryškina jos gražiausius moteriškus bruožus. Moteris buvo ir, matyt, liks šeimos emociniu branduoliu ir šiuolaikinėje egalitarinėje (abipuselygybe paremtoje) šeimoje, kartu vystydama intelektą ir veiklą visuomeninėje sferoje.

Tyrinėtojai pastebi, jog, moteriai dirbant gamyboje, vyro elgesys šeimoje keičiasi – jis vis daugiau prisideda prie namų ruošos. Neabejotina, kad ten, kur sutuoktinių santykiai pagrįsti glaudžiais emociniais ryšiais ir savitarpio supratimu, vyras daugiau padeda žmonai namuose. Menas yra ne priversti padėti, o sukelti norą padėti.

(Pabaiga kitame numeryje)

J. BALČIKONIS

SUSIMASTYMAS

po chicagos dangum

ŽURNALISTŲ PASTOGĖJ
Chicagos skyrius, išrinkus
naują valdybą, ryšiasi pa-
judinti savo veiklą, nors
toji veikla yra sunki. Dau-
gelis narių persikėlė į
Centrinį skyrių, o tačiau
turėjo chicagiečiai būti
prie skyriaus, CV neturėjo
juos ten prirašyti. Liet.
Žurnalistas gražiai iš-
leistas. Tektų jį dar turi-
niu tobulinti ir įvairesnių
skyrių įvesti, ypač kad
nesikartotų straipsniai,
kurie jau buvo spaudoje.
Į Tabor Farm suvažiavi-
mą išvyko daug narių ir
pavienių.

Spalio 1 d. įvyksta JC
rašyt. Vyt. Alanto pagerbi-
mas, kurlame paskaitą
laikys žurn. Br. Raila, bus
meninė dalis ir vaišės.
Įėjimas 3 dol. Žurnalistai
ir spaudos žmonės, svečiai
kviečiami į pagerbimą at-
atsilankyti.

JAUNIMO REIKALAIŠ.
Po PJLK-sp paskelbti nu-
tarimai, kurie mūsų spau-
doje yra diskutuojami.
Ypač p. P. Stravinskas iš-
dėsto savo komentarus ir
duoda patarimus. Ypač
pramokti lietuvių kalbos,
reikia skubiai leisti kny-
gų, plokštelių ir magne-
fonų juostų paruošti įspa-
nų, portugalų, vokiečių,
anglų kalbomis. Reikia ir
žodynų. Jaunimo kongre-
steigė jaunimo sąjunga,
tačiau jei reikia lėšų, jau-
nimas turės rūpintis. Tegū
prašo visuomenės su aiš-
kiais reikalais, kam rei-
kalingos lėšos, jautresni
niekad nepaigailės geram
tikslui aukos.

**LITUANISTIKOS MO-
KYKLOS.** Rugsėjo pra-
džioje, prasidėjo Chicagoj
lit. mokyklų veikla. Krist.
Donelaičio vėl prisipildė
pilna, kiek mažiau Jauni-

mo Centre žemesnioji ir
aukšt. Gage Parko, Cicero.
Marquette Parko lit. daly-
kai dėstomi kasdien nor-
malių pamokų laiku. Tik
gaila, kad propagandas, o
juk Lit. Mokyklų išlaiky-
mui, knygų paruošimui
reikia lėšų. Stenkimės
vaikus siųsti į mokyklas.
**LITUANISTIKOS INSTI-
TUTAS.** Nuo rugs. 9 d. pra-
dėjo veikti. Jam vadovauja
p. Dundulis, Neakivaizdi-
niam skyriui vadovaus Ig-
nas Serapinas, 2543 West
69 str. Chicago, 60629.
III. šis skyrius Instituto
pirmą veikė kartu, bet nuo
dabar atskirai visus išti-
sus metus. Todėl kas tik
nori baigti Ped. Lit. Insti-
tutą raštu, gali pradėti
kada tik nori. Dalis stu-
dentų išvyksta į kitus
miestus, todėl jie gali
lengvai viską baigti laiškais.

PRASIDĖJO PARODOS.
Rug. 16 Čiurlionio galėri-
joj vyko Palubinskienės
meno paroda. Jos darbai
įvairiai žiūrovų įvertinti,
ji gali didžiulius turėda-
ma tokį talentą. Chicagos
lietuviai clevelandietę
nuoširdžiai priėmė.

Douglas Kenyon galeri-
joj, miesto centre įvyko
Jono Dovydeno foto paro-
da, kurią plačiau aprašė
Chicago Tribūnė. Jo dau-
giausia nuotraukos vaiz-
davo Belfasto/Arijos įvy-
kių scenų, 1971 metais.

NAUJAS ĮSTATYMAS. Sen.
Pr. Savickas, daug dirbo,
kad išėitų įstatymas, su-
mažinti nuosavybių mo-
kesčių senesniems žmo-
nėms. Todėl šiemet ir
kiekvienais metais, Illinois
valstybėj, gyvena pensi-
ninkai iki spalio 1 d. turi

Windsoro mergaičių
kvartetas "Aušra",
v. ad. V. Tautkevi-
čienė, koncertavo
Chicagoje.

užpildyti specialius raš-
tus, pagal kuriuos įstaiga
Cook Countys Assessors,
miesto centre spręs kiek-
vieno savininko mokesčių
sumažinimą. O reikalą,
sakoma, galėsia sutaupti
iki 500 dol. kai kurie pen-
sininkai. O tokių pensi-
ninkų Cook apskrityje esą
280 tūkstančių.

**SKAUDI GAMTOS NELAI-
MĖ.** Rugsėjo 17 d. pavaka-
ry užėjo toks didelis lie-
tus, kad šiaurės Chicagos
aplinkės paskendo van-
denyje. Tai jau antras toks
smarkus lietus. Des
Planes ir Foz upės vos
neišsiliejo, tačiau skeido
po vandenių šių apylinkių
gyventojai Evanstonas,
Wilmette, Park Ridge, Des
Planes, Elk Grove ir kt.
Liutys padarė daug mi-
lionų nuostolių, nelaimėj
žuvo 5 žmonės. Marquette
Parke potvynų buvo, bet
mažesnis, palyginus su
minėtais miesteliais. Žmo-
nėms patarta gerti vande-
nį tik virintą, nes ir Chi-
cagos upė buvo suleistą į
Michigan ežerą.

KODĖL TYLIMA? Graiki-
jon pabėgo keli lietuviai,
niekas apie juos nieko ne-
žino. Kur jie dabar yra,
kokios paramos reikalingi.
Brazinskių byla eina,
gali jį baigtis liūdnai, jei
mes laisvi tylėsime. Kodėl
nei Altas nei Vlikas, ar
kas iš diplomtų neinformu-
oja per spaudą apie tai
kas reikėtų plačiai visuo-
menei žinoti? Žmonės ne-
rimsta, Julius Smetona "N"
teisingai rašo, netylėki-
me, kelkim viską aikštėn!

Bal. Brazdžionis.

NUTARIMAI:

Kanados Lietuvių Ben-
druomenės VIII - sios
Krašto Tarybos 2-sios Se-

sijos, įvykusios 1972 m.
rugsėjo mėn. 30 d. Aušros
Vartų Parapijos salėje,
58 Dundurn St. N., Hamil-
ton, Ontario.

Savo nutarimuose Ka-
nados Lietuvių Bendruo-
menė pasveikino lietuvius
pavergtoje tėvynėje, pa-
žymint kad jų meilė Lie-
tuvai, nesigailint net krau-
jo ir gyvybių aukų, stip-
rina išelvijoje lietuviybės
išlaikymo darbą ir duoda
jėgų jungtis kartu išlais-
vinti mūsų tėvų žemę
Lietuvą.

LITUUVYBĖS IŠLAIKYMO REIKALAIŠ

Sesija su dideliu susi-
rūpinimu apeliuoja į visas
Kanados lietuviškas šei-
mas skatindama gerbti
lietuvių kalbą savo šei-
muose, savo vaikus siųsti
į lietuviškas mokyklas, į
jaunimo organizacijas, an-
samblius bei jaunimo
stovyklas.

PADEKOS SESIJA DĖKOJA:

- Visiems, ją sveikinu-
siems žodžiu ar raštu.

- Visiems mokytojams,
ansamblų bei šokių gru-
pių vadovams ir visų lie-
tuviškų organizacijų va-
dovybėms, dirbantiems su
lietuvišku jaunimu.

- Visoms Kanados Lietu-
vių tautinių šokių grupėms,
ansambliams ir jų vado-
vams, dalyvavusiems IV-
joj Tautinių Šokių Šventėje
Čikagoje. Ypatinai dėkoja
p-niai G. Breichmanienei,
visos programos vadovei
ir Montrealio "Gintaro"
lietuviškų instrumentų
orkestrui bei jo vadovui p.
Z. Lapinui.

- Hamiltono apylinkės
valdybai su pirm. p-le L.
Skrupute ir visiems ha-
miltoniečiams nuoširdžiai
ir vaišingai priėmusiems
Krašto Tarybos Sesiją.

- Hamiltono Aušros
Vartų Parapijos klebonui
prelatui Dr. J. Tadarau-
kui, davusiam šiai Sesijai
patalpą ir globą.

- Krašto Valdybai su jos
pirm. inž. E. Čulpinskiu už
gražų ir sėkmingą darbą.

SOVIETŲ MOKSLININKAI IR MENININKAI PERSEKIOJAMI

Visos sovietinio kultū-
rinio gyvenimo srityse
vyksta pasikeitimai. Jų
tikslas - pašalinti vakarų
įtaką ir sutramdyti libe-
ralines nuotaikas, kurios
pastaruoju metu pradėjo
reikštis.

Žurnalas "Sovietskaja
Kultūra", kuri iki šio lai-
ko leido kinematografijos
komitetas, dabar pereina
kompartijos žinion ir bus
prižiūrimas partinių ideo-
logų. Net ir paprasti pra-
moginiai šokiai, kaip val-
sas, Kremliaus žmonėms
įtartina atrodo. Visur
įtariama vakarų kultūros
įtaka.

Pažymėtina, kad ir Vil-
niuje esantis rusų teatras
peikiamas už tai, kad nu-
krypo per daug modernne
kryptim. Rusų teatro re-
žisierius buvo lietuvis
Jonas Jurašas. Aukštes-
niųjų partinių įstaigų puo-
lamas, jis pasitraukė iš
pareigų. O kiek anksčiau
Vilniuje įkurtas rusų tea-
tras buvo laikomas prie-
kin prasisiekusiu, nes bu-
vo sumanytos jo gastrolės
Vengrijoje.

Nukentėjusių nuo parti-
nio valymo laikomas ir
Pranas Mišutis, kuris Vil-
niuje tvarkė propagandos
reikalus. Į jo vietą jau
paskirtas, matyt ištiki-
mesnis, Juozas Kuolelis.

● PRANCUZIJOS užsaky-
mu Sintautų įmonė apsi-
ėmė pagaminti vienuolika
tonų kazeino.

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI SKELBDAMAS,
JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS
GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-
SĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-
SAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-
SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$ 7.00

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

HAMILTON

Šaudymai ruošiami Hamiltono Lietuvių Žūklautojų ir Medžiotojų klubo "Giedraitis" šaudykloje š. m. spalio 14 d., šeštadienį iš 22 kalibro. Molinių lėkščių / trap shooting / sekančią dieną, t.y. sekmadienį. Klubo nariams.

Spalio 22 d., sekmadienį, ruošiamas tarpklubinis molinių lėkščių šaudymas. Registracijos visiems šaudymams - nuo 10-14 val. Kviečiame dalyvauti gau-siai.

Valdyba.

LONDONO "BALTIJOS" BELAUKIANT.

Prieš atvykstant Londono "Baltijos" ansamblui i mūsų koloniją, noriu hamiltoniečius ir apylinkių lietuvius supažindinti su šiuo ansambliu. Šiame ansamblyje priklauso apie 35 moksleivių ir studentų, kurių amžius nuo 14 iki 21 metų. Šis vienetas gimė ryšiumi su Kanados Lietuvių Jaunimo kongresu, įvykusi 1965 m. Pradžia nebuvo lengva, tačiau ši maža kolonija, savo tikslą pasiekė. Kanados Jaunimo Kongrese publika priėmė šiltai šį Londono-Rodnės jaunimo pasirodymą. Po to pasirodymo šis jaunimo choras susijungė su jau anksčiau veikusia Londono tautinių šokių grupe, kuriai vadovavo Miras ir Dana Chainauskai. Šie du meno vienetai susijungę pasivadino Londono-Rodnės Jaunimo ansambliu, o vėliau "Baltijos" ansambliu. Vadovai tebėra tie patys: ansamblio-kun. B. Pacevičius, o tautinių šokių va-

dovai M. ir D. Chainauskai. Tėvai savo jaunimą veždavo ir tebeveža dešimtis mylių i repeticijas. Tam tikslui negailėdami net viso sekmadienio. Ansamblio vadovai irgi aukojasi, dirba, kad tautinis šokis ir skambioji lietuviška daina nenustotų švietusi mažose kolonijose. Šis ansamblis per savo trumpą laiką sugebėjo pasiekti gražių laimėjimų.

"Baltija" matome įvairiuose minėjimuose savo kolonijoje. Jie kviečiami artimesnių ir tolimesnių kolonijų koncertams. "Baltija" domisi ir kanadiečiai. 1967 m. Kanadai švenčiant savo šimtmetį, "Baltija" dalyvavo įvairių miestelių šimtmečio paminėjimo programose, Londono tautų festivalyje ir liepos 1 d. šimtmečio parade. Tais pačiais metais rugpjūčio 22 d. Canadian Folk Arts Council pakvietė "Baltija" reprezentuoti Ontario provinciją St. John's, New Foundland didžiuliam koncerte. Tai buvo vienintelė grupė iš Ontario, kuri atstovavo šią provinciją. Tais pačiais metais "Baltija" dalyvavo Lietuvių Dienoje Montrealyje, o 1971 m. St. Catherines 17 Lietuvių Dienos koncerte. Be tų suminėtų koncertų "Baltija" dalyvavo ir kituose rengimuose.

KLB Šalpos Fondas mitydamas gražius "Baltijos" darbus nutarė pasikviesti koncertui ir į Hamiltoną. Pirmą kartą šis ansamblis Hamiltone pasirodė 1966 m. spaudos baliuje. "Baltijos" ansamblis savo repertuare turi gana įdo-

Londono "Baltijos" ansamblis, kuris aliks programa Hamiltone spalio 21 d.

mių tautinių šokių, dar neatliekamų kitose grupėse. Todėl visi hamiltoniečiai ir apylinkių lietuviai yra kviečiami š. m. spalio 21 d. 7:30 val. vak. į Jaunimo Centrą pasidžiaugti "Baltijos" pasiektais laimėjimais. Tegū nelieka nė vieno lietuvių ar tai senesnio, ar jaunesnio, kuris neatvyktų į šį rengimą. Sa-

V. NOREIKA BERLYNO OPEROJE

Lietuvos valstybinio akademinio operos ir baleto teatro tenoras V. Noreika sutarė su Rytų Berlyno opera nuo 1973 m. sausio mėn. visą sezoną kas mėnuo savaite dainuoti joje pagrindines tenoro partijas dvidešimtyje operos spektaklių.

TIK VIENAS TOKS GUDRUOLIS...

"Tiesoje" rašoma, kad ateistinės tematikos susitikimo metu su ketvirtokias buvo klausama: "Kas yra tėvynė?"

Vaikai beveik visi turėjo ką pasakyti. Rašoma: "Tėvynė jiems buvo gimtasis miestas, kraštas, kur teka Nemunas ir kurio krantus skalauja Baltija, tarybinė respublika, kurios sostinė Vilnius ir kurią jie žadėjo, būdami kareiviais, ginti" ir t.t. Bet tarp daugybės atsakusių paskutiniu ju atsisotojo berniukštis ir jaudindamasis, užsikirs-damas užtvirtino:

Mūsų tėvynė - visa Tarybų Sąjunga!

vo atsilankymu, mielas tau'letti, suteikti šio ansamblio jaunimui daug džiaugsmo ir kartu pagerbsite jį, dirbančią tą gražų lietuvišką darbą. Šia pačia proga KLB Šalpos Fondo komitetas pagerbs ir vietos jaunimą, baigusį 12 gimnazijos klasę - abiturientus. Juos, kurių yra virš 20, reprezentuos visai lietuviškai visuomenei, išteikiant prisiminimui po knygą. Tad

visi dalyvaukime šiame parengime, kurio pelnas skiriamas šalpos reikams. Rengėjai prašo nesivėluoti. Padarykime, kad nereikėtų vėluoti programą, kas pasitaiko dažnuose mūsų rengimuose. Bandykime būti punktualūs. Šio vakaro programą pradėsime punktualiai 7:30 val. vak. KLB Šalpos Fondas laukia gausaus dalyvavimo.

J. P.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgius šeštadieniais "TALKA" uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5%
šėrus ir sutaupas	6%
už vienų metų terminuotus indėlius	6½%
ir virš \$10.000 - 3 metams	7%
Duodame:	
asmenines paskolas iš	10%
nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$3,400,000.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6¼% už 1 m. term. dep.
6¾% už 2 m. term. dep.
7% už 3 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas

8¼% už mortgičius

Kapitalas virš 5 milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šal-dytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiamie piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ
ISTAIGA

Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALUZA

KLB ŠALPOS FONDO KOMITETAS maloniai kviečia visus Hamiltono ir apylinkių lietuvius atsilankyti į

K O N C E R T A ir Abiturientų pristatymą,

kuris įvyks spalio 21 d. 7,30 val. vakaro, JAUNIMO CENTRE. Vakaro programa prasidės punktualiai 7,30 val.

Programoje:

- Londono "Baltijos" ansamblis
- Abiturientų pristatymas
- Loterija
- Laimės staliukai
- Bufetas ir baras

Šokiams gros Dominico Ferrie orkestras.
Pelnas šalpai.

Įėjimas: suaugusiems \$2,50,
jaunimui – \$1,00

Laukiame visų!

KLB Šalpos Fondas

KALBA TEISĖJAS...

(Iš pirmo psl.)

kalbą pasiekia Lietuvą. Ok. Lietuvos gyventojai klauso "Amerikos Balso", "Radio Vatikano", ir "Madriddo", lietuvių kalba translacijos. Tik tuo būdu Lietuvos gyventojai girdi žinias iš vakarų ir apie lietuvių veiklą vakaruose.

Koks įspudis susidarė ok. Lietuvoje dėl JAV vaikų ekskursiją į Lietuvos "pionierių stovyklą"? Ok. Lietuvos gyventojai žiūri labai neigiamai į tokias ekskursijas. Dr. Danutė Butkienė, pati būdama trijų vaikų motina, plačiau atsiliepiu į tą klausimą. Ji pareiškė nuomonę, kad nėra naudos iš tokių ekskursijų ir kad tai gali suklaidinti vaikus. Ji sakė kad čia yra tikrai propagandinis veiksmas, komunistų naudai.

Kaip atsiliepiu Lietuvos spauda apie Kudrikos įvyki?

Lietuvos spauda tylėjo. Vienintelė priemonė žinių apie Kudriką buvo vakarų radijo programos. Ok. Lietuvos gyventojai nepaprastai domėjosi Kudrikos žygiu.

Kokias žinias Jūs turite apie Romano Kalantos susideginimą ir demonstracijas Kaune?

Mano įstaiga skersai gatve nuo Kauno teatro sodelio, kur R. Kalanta susidegino. Riaušių metu atrodė kad visas Kaunas išsiliejo į gatves. Milicija labai žiauriai elgėsi su

demonstrantais. Butkus pareiškė kad milicija buvo žiauresnė negu "SS" ar "geštapo". Dr. Butkienė, būdama daktarė, matė sužeistus demonstrantus ligoninėje. Demonstrantų tarpe buvo sunkiai sužeistų. Adv. Butkus teigė, kad buvo ruošiamos demonstracijos taip pat po dviejų savaitių, bet milicija susekė tuos planus ir demonstracijos negalėjo įvykti.

Kaip ok. Lietuvos gyventojai žiūri į žydų demonstracijas Sovietų Sąjungoje?

Žydai siekia savo tikslą. Mes visi turime tą patį priešą Maskvoje. Mes visi veikiamo ta pačia kryptimi.

Kodėl išbagote iš Lietuvos?

Troškome laisvės.

RIMANTAS GENČIUS
LIETUVIŲ
RESPUBLIKONŲ
KLUBAS

Spalio mėn. 13 d. Chicagoje, Century Club, respublikonų partijos tautybių grupė, ruošia priėmimą paremti prezidento Nixono perrinkimą. Gera! visuoameni žinomas W. Clement Stone sutiko būti šio priėmimo globėju. Garbės pirmininkas yra lietuviams labai palankus kongresmanas Edward J. Derwinski. Tame priėmime žada dalyvauti aukšti pareigūnai iš Washingtono, mūsų lokaliniai veikė-

jai, ir etninių grupių atstovai. Šio priėmimo tikslas yra parodyti etninių grupių solidarumą prezidento Nixono perrinkimui, ir tai yra labai svarbu kad visos tautybės stipriai čia pasirodytų. Priėmimo komiteto pirmininkas yra Dr. Kazys Bobelis.

ALT INFORMACIJA

• Sigitas Šerkšnas, iš profesijos lakūnas, gyvenęs Hartford, Conn. žuvo lėktuvo nelaimėje. Jis turėjo 35 metus, jo žuvimo data rugsėjo 23 d. Jo valdomas dvimotorinis lėktuvas nukrito Newark, N.J. aerodrome. Liko žmona Krsitina, du maži sūnūs, motina ir kiti giminės.

• PROF. STASYS DIRMANTAS sulaukė 85 metų amžiaus. Sudarytas komitetas, kuris Chicagoje lapkričio 3 d. rengia jam pagerbimą Tautiniuose Namuose.

LITO INFORMACIJOS

• "Lito" Aušros Vartų skyrius veikia sekmadieniais po pamaldų nuo 10:45 iki 12:45 val.

• "Litas" savo operacijas iš Provincial Bank perkėlė į Bank of Montreal. Ryšium su tuo pakeičiami čekiai. Per visą spalio mėnesį dar galios abeji čekiai: ir senieji, ir naujieji. Tačiau po lapkričio 1 d. bus geri tik naujieji čekiai. Einamąsias sąskaitas turintiems nariams po vieną naujų čekių knygutę "Litas" yra pasiuntęs su aplinkraščiu.

• SIMO KUDIRKOS šaulių kuopa New Yorke rengia savo metinę šventę sausio 21 dieną.

London
MFG. CO. LTD.

IŠPARDAVIMAS
DRAPANŲ IR MEDŽIAGŲ:
Parduodama fabriko brokuota apranga ir medžiagos gabalai. Specialiai žemos kainos, dar pridedami kuponai.
140 Gremazie Blvd. W. 6 aukšt.,
įėjimas iš Reims g-vės.

Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 1 val. p.p. ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 val.

Mylimai mamytei M. ŽITKIENEI Lietuvoje mirus,
jos sūnų J u o z a Ž i t k u ir jo šeimą
nuoširdžiai užjaučiame ir kartu
liūdime

Marcelė ir Antanas Čepuliai

Mylimai mamytei Lietuvoje mirus, jos sūnų JUOZA
ŽITKU ir jo šeimą nuoširdžiausiai užjaučiame ir
kartu liūdime

Barauskų ir Dalmotų
šeimos

• Po sunkios ligos mirė Parapijos vakarienes ir Elzbieta Girdauskienė. Palaidota spalio 7 d. Nuoširdžiai užjaučiame visą jos šeimą ir artimuosius.

• FLORIDĄ užpuolė vabzdžiai - Plaetia Menantika. Jų staiga atsirado tiesiog milijonai. Nors jie nepavojingi, bet patekdami į gyvenamus namus greitai juos užteršia. Jie vadina mi meilės vabzdžiai, nes skraido poromis.

naujųjų kunigų sutikimas įvyks spalio 28 d. vakare.
PRANEŠIMAS
Spalio mėn. 15 d. sekmadienį p. P. Skruibio varšvietėje, šaulių šaudykloje įvyks L.K. Mindaugo šaulių kuopos šaudymo varžybos dėl kuopos perinamosios taurės.

Kviečiami visi kuopos nariai dalyvuoti.

B. Kasperavičius
Šaudymo vadovas

CFMB LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti
įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.

(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniui ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

• Atliekami mechaniniai darbai

• Išores taisymas ir dažymas

• Dunlop padangos ir baterijos

(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

239 FOURTH AVENUE

(at Wellington St.)

Tel. 769-2941

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

KANADOS LIETUVIŲ 18 DIENA

MONTREALYJE

Turėdama gera spaudos paramą, pasižymėjo bent tuo, kad sutraukė didelį skaičių jaunimo. Numatyti parengimai buvo gausūs ir gyvi. Banketas sutraukė tūkstantinę minią. Tai buvo smagi proga pasimatyti dažnai jau senai nesimačiusiems iš įvairių vietovių suvažiuavusiems tėvynainiams. O svečių buvo iš JAV ir kitų įvairių Kanados Vietovių, įskaitant ir tolimus Albertos miestus. Koncertas sutelktinis. Ateityje reikėtų vengti pasikartojančių šokių formų. Pažymėtinos kūrybinės pastangos "Gintaro" iš Toronto. Tačiau tikrą gyvumą suteikė V. Verikaitis vadovaujamas mergaičių choras. Pats solistas V. Verikaitis kanadiečiams lietuviams šauni dovana. Tai subrendusi teatro asmenybė, turinti gretą muzikalumo ir humoro jausmą. Kalbos na, kaip visada.

APVOGTA

MONTREALIO

DAILININKŲ PARODA

Įvyko labai apgailėtinas

Kanados Lietuvių Dienos eigoje incidentas. Susirinkę į banketą svečiai grožėjos Montrealyje gyvenančių dailininkų paroda. Deja, ši paroda pasibaigė netikėtai nevykusiai. Kitą dieną dailininkai atvykę paveikslų atsiimti, surado, kad trūksta visos eilės eksponantų. P. Baltūnis apgailestauja, kad apvogta jo ypatingai vertinama skulptūra. Taip pat dingio dailininkų Jaugelio ir Lapienės paveikslai. Įdomu, kodėl atsakingi asmenys nepasirūpino meno eksponantų tinkama apsauga?

• **KETVIRTOJI DAILĖS** paroda rengiama New Yorke ateinančių metų vasario mėnesyje. Paroda sutaps su Lietuvos Nepriklausomybės šventė. Jos tikslas – apžvelgti šiais laikais pasireiškiančių meno kūrėjų darbus. Planuojama kultūriname platusnio masto paroda, kuri turėtų sudaryti žymėsnį įvykį lietuviškame gyvenime.

• **DR. ANTANAS PAŠKUS** Pranciškonų namuose Brooklyne skaitė paskaitą tema: Ar dabartiniame pasaulyje įmanoma yra laisvė? Ar įmanoma meilė?

• **RICHARD KRUPS** žinomas Amerikos operos dainininkas tenoras mirė Kalifornijoje. Dainavo ne tik Amerikoje, bet ir Europoje, daugiausia prancūzų operos teatruose.

KUN. JONAS KUBILIUS grįžta į Montrealio Aušros Vartų parapiją klebono pareigoms. Jis vėl bus Montrealyje ir reikia tikėtis jausis, kaip namie. Juk Aušros Vartų bažnyčia jo statyta ir jis čia sutinka savo senus gerai pažįstamus montrealiečius. O Chicagoje kun. J. Kubilius buvo išplėtęs pažymėtiną veiklą ir turi gražius nuopelnus lietuviško jaunimo organizavimo darbe.

ATSIŪSTA PAMINĖTI "MUSŲ ŽINIŲ" leidžiamos T. T. Jezuitų, nušviečiami jų darbai ir veikla Čikagoje.

"MUSŲ ŽINIŲ" dvisavaitinis leidinys, kurį su kiekvienu nauju numeriu stengiamės tobulinti ir kuo estetiškiau išleisti. "MUSŲ ŽINIŲ" turi ypatingą paskirtį – dokumentuoti tautinę, kultūrinę, religinę ir organizacinę veiklą. Ši medžiaga ir įvairios iliustracijos iš jaunimo ir visuomenės veiklos liks mūsų archyvuose kaip istorinis faktas.

• **FRATERNITAS LITUANICA** – lietuvių gydytojų draugija paskelbė dainos konkursą. Konkurso terminas buvo rugsėjo 1 d. Gauti būsimai dainai poetiniai kūriniai iš JAV, Kanados, Vokietijos ir Anglijos. Sudarytoji komisija paskirs premiją, o vėliau kreipiamasi į kompozitorius melodijai sukurti.

• **ALEKSANDRA BRUŽIENĖ**, plačiai pagarsėjusio spaudos darbuotojo Antano Bružo, buvusio "Mūsų Rytojaus" redaktoriaus našlė mirė Lietuvoje. Ji buvo išstremta su savo vyro į Sibirą, vėliau grįžo į Lietuvą ir gyveno Klaipėdoje. Jos sesuo Ona Mikulskienė gyvena Clevelande. Reiškime jai nuoširdžią užuojautą.

Tuo būdu atsiskyrė su šiuo pasauliu žymi išskirtinai populiari šeima Kaune. Tai buvo pagarbos verta šeima, dalyvavusi Kauno kultūriname gyvenime. Aleksandra Mozoliauskienė – Bružienė su savo vyro Antanu turėjo savo gyvenimą ir šviesių ir skaudžių valandų. Nes jie abu du kartu buvo, kaip Antanas Bružas sakydavo, "nesavanoriški Sibiro svečiai". Jie Sibire pirmojo pasaulinio karo metu susirado vienas kitą šeimyniniam gyvenimui, jie antrajam pasauliniam karui pasibaigus vėl sugrįžo į Sibirą batusį vargą vargti. Jeigu ne tie išgyvenimai, greičiausia ir šiandien jie abu džiaugtųsi Lietuvos pajūriu, kurį taip švelniai mėgdavo.

DAINOS ir LIAUDIES INSTRUMENTŲ

KONCERTAS

Išpildomas atvykusių iš Lietuvos

Solistų: **KUODŽIO EDMONDO**
GIRIJOTO JONO

Birbyninko **TAMOŠAIČIO PRANO**
Kanklininkės **TAMOŠAITIENĖS REGINOS**

Spalio 13 d. 8 val. vak. (penktadienį) **JEANNE-MANCE** mokyklos salėje, kampas Rachel ir Bordeaux gatvių.

(įėjimas Nr. 1951 Rachel St.)

Autobusu išlipti Papineau ir Rachel g-vių kampe.

Automobiliams pastatyti – mokyklos rajone – įvažiuojamas Marie Anne ir Cartier g-vių kampas.

Bilietai: Suaugusiems \$2.00,
moksleiviams \$1.00

—•—

Spalio 12 d., ketvirtadienį 8 val. vakaro **DLK Vytauto** klube bus svečiams priėmimas. Įėjimas \$2, moksl. – \$1.

Rengėjai

PAGALBA NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI

NL išaugo pačių skaitytojų pageidavimu. NL daugiau negu kas kitas sujungia patriotus lietuvių bendram tautiniam darbui. Visi sluoksniai remia NL-vą. NL prenumeratoros vąjaus sustiprinimui atsiųskit šį kuponą su pinigais ar čekiais nors vienam pusmečiui. Pakalbinkit užsisakyti NL-vą artimuosius, arba, pagaliau, padovanojkit geram bičiuliui nors pusmetinę NL prenumatą.

Pinigus siųskit su šiuo kuponu:

Vardas pavardė

Adresas: / gatvė ir Nr./.....

City

Valst. - prov.

Pinigus siunčia: / pavardė ir

adresas /

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūrą veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių,
atšakomybės, gyvybės draudimas

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Elnamasias s-tas 5.0%
Taupomasias s-tas 6.0%
Term. ind. 1 metams 6.5%
Term. ind. 2 metams 7.0%
Term. ind. 3 metams 7.5%

DUODA PASKOLAS:

Asmenines 8.5%
Nekiln. turto 8.5%
Čekių kredito 9.0%
Investacines nuo 9% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas, už paskolos suma.

Kooperatyvinė namų ir kito turto apdrauda
Kreiptis: Gil Constantini C.I.B., Quebec Credit Union League
17 Ronald Drive, Montreal West 263, Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.